

EBPO PISA 2022: REZULTATAI IR TENDENCIJOS

Dr. Rita Dukynaitė, EBPO PISA valdybos narė
Rasa Jakubauskė, tyrimo koordinatorė Lietuvoje
Svajūnas Prasauskas, tyrimo duomenų vadybininkas

2023-12-05

Kas yra tyrimas EBPO PISA?

PISA (angl. *Programme for International Student Assessment*) – kas trejus* metus vykdomas tarptautinis penkiolikmečių tyrimas, skirtas įvertinti mokinių žinias ir gebėjimus, reikalingus sėkmingai dalyvauti visuomenės gyvenime, tai pritaikyti nepažįstamose situacijose mokykloje ir už jos ribų.

2022 m. dalyvavo **81 šalis ir regionai** (37 EBPO šalys (ar jų dalys) ir 44 šalys partnerės).

* Nuo 2025 metų ciklai vyks kas 4 metus.

MATEMATINIS RAŠTINGUMAS

Gebėjimas matematiškai samprotauti, taikyti matematines žinias ir interpretuoti rezultatus sprendžiant problemas įvairiuose **realaus pasaulio kontekstuose**.

Gebėjimas naudotis matematinėmis sąvokomis, procedūromis, faktais ir priemonėmis siekiant **apibūdinti, paaiškinti ir nuspėti** tam tikrus reiškinius.

SKAITYMO GEBĖJIMAI

Gebėjimas suprasti, naudoti, vertinti, apmąstyti tekstus ir į juos įsitraukti siekiant savo tikslų, **plėtoti** savo žinias ir potencialą ir **dalyvauti** visuomenės gyvenime.

Tiriamųjų sričių apibrėžimai

GAMTAMOKSLINIS RAŠTINGUMAS

Gebėjimas spręsti problemas ir svarstyti idėjas, susijusias su gamtos mokslais, moksliniu požiūriu **paaiškinti** reiškinius, interpretuoti duomenis ir faktus, **įvertinti** ir sudaryti tyrimo projektą

Tyrimo PISA ypatumai

Tiriamosios sritys

PAGRINDINĖ SRITIS	Metai		
Skaitymo gebėjimai	2000*	2009	2018
Matematinis raštingumas	2003*	2012	2022**
Gamtamokslinis raštingumas	2006	2015	2025
PAPILDOMA SRITIS			
Problemų sprendimas bendradarbiaujant IKT aplinkoje	2015		
Globaliosios kompetencijos	2018		
Kūrybinis mąstymas	2022		
Mokymasis skaitmeniniame pasaulyje (angl. <i>Learning in Digital World</i>)	2025		
PASIRENKAMA SRITIS			
Finansinis raštingumas	2015	2018	2022*
Užsienio kalbos mokymasis	2025*		

Kiekviename cikle išsamiau tyrinėjami **vienos ugdymo srities** mokinių pasiekimai, o kitų – stebimos bendros tendencijos.

PISA 2022 išskirtinumas
Tyrimo vykdymas COVID-19 pandemijos sąlygomis (turėjo vykti 2021 m.)

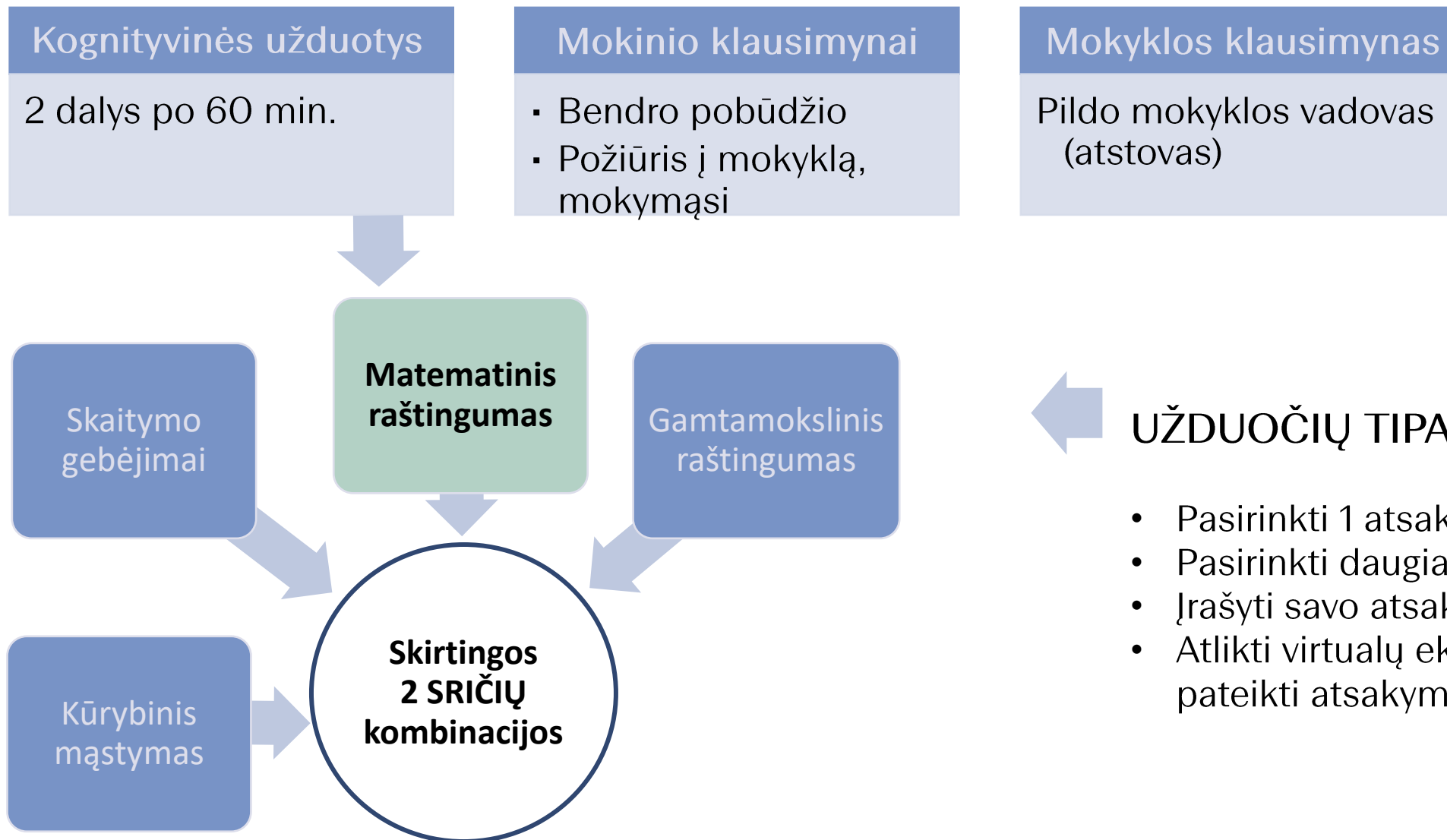
KAS NAUJO?
Nuo 2025 m. tyrimo ciklai vyks kas 4 metus

* Lietuva nedalyvauja.
 ** 2021 metų tyrimas dėl COVID pandemijos buvo nukeltas į 2022 metus.

Tyrimo PISA struktūra

ŠMSM

UŽDUOČIŲ TIPAI

- Pasirinkti 1 atsakymą
- Pasirinkti daugiau nei 1 atsakymą
- Įrašyti savo atsakymą
- Atlikti virtualų eksperimentą ir pateikti atsakymą (atsakymus)

Matematinis raštingumas PISA 2022 tyrime

ŠMSM

Matematinis raštingumas – tai individo gebėjimas matematiškai samprotauti, taikyti matematines žinias ir interpretuoti rezultatus sprendžiant problemas įvairiuose realaus pasaulio kontekstuose. Šis terminas apibūdina individo gebėjimą naudotis matematinėmis sąvokomis, procedūromis, faktais ir priemonėmis siekiant apibūdinti, paaiškinti ir nuspėti tam tikrus reiškinius. Matematinis raštingumas padeda mokiniams suprasti matematikos vaidmenį pasaulyje ir priimti pagrįstus sprendimus, reikalingus kiekvienam konstruktyviam, suinteresuotam ir mąstančiam 21-ojo amžiaus piliečiui.

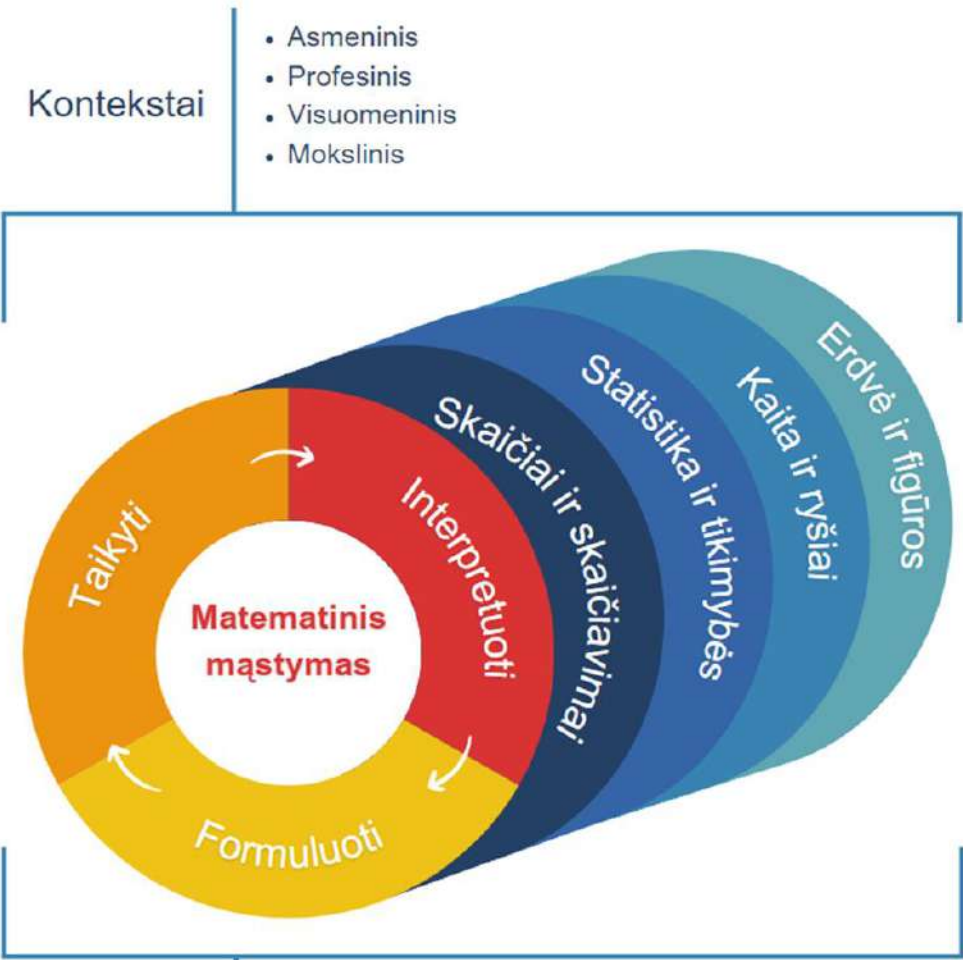
Svarbu pažymėti, kad matematinio raštingumo apibrėžimas ne tik sutelkia dėmesį į matematikos naudojimą sprendžiant realaus pasaulio problemas. **Matematinis mąstymas įvardijamas kaip pagrindinis, esminis matematiškai raštingo asmens gebėjimas.** PISA 2022 programa pabrėžia matematinį mąstymą kaip esminį tiek problemų sprendimo ciklo, tiek apskritai matematiniam raštingumo, elementą.

Matematinio raštingumo vertinimo teorinio modelio struktūra PISA tyrime

ŠMSM

GEBĖJIMŲ SRITYS		Taškų dalis proc.
Matematinis mąstymas		apie 25
Matematinis problemų sprendimas	Matematinis situacijų formulavimas	apie 25
	Matematinų sąvokų, faktų, procedūrų naudojimas ir argumentavimas	apie 25
	Matematinų rezultatų interpretavimas, taikymas ir jų vertinimas	apie 25
Iš viso		100

TURINIO SRITYS		Taškų dalis proc.
Skaiciai ir skaičiavimai		apie 25
Erdvė ir figūros		apie 25
Kaita ir ryšiai		apie 25
Statistika ir tikimybės		apie 25
Iš viso		100

Tyrimo PISA 2022 dalyviai

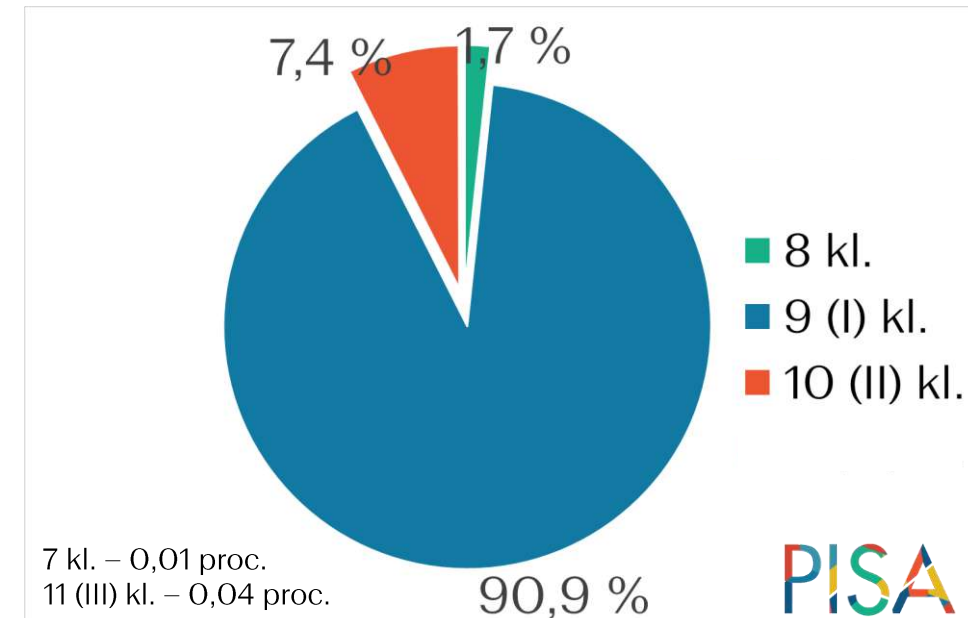
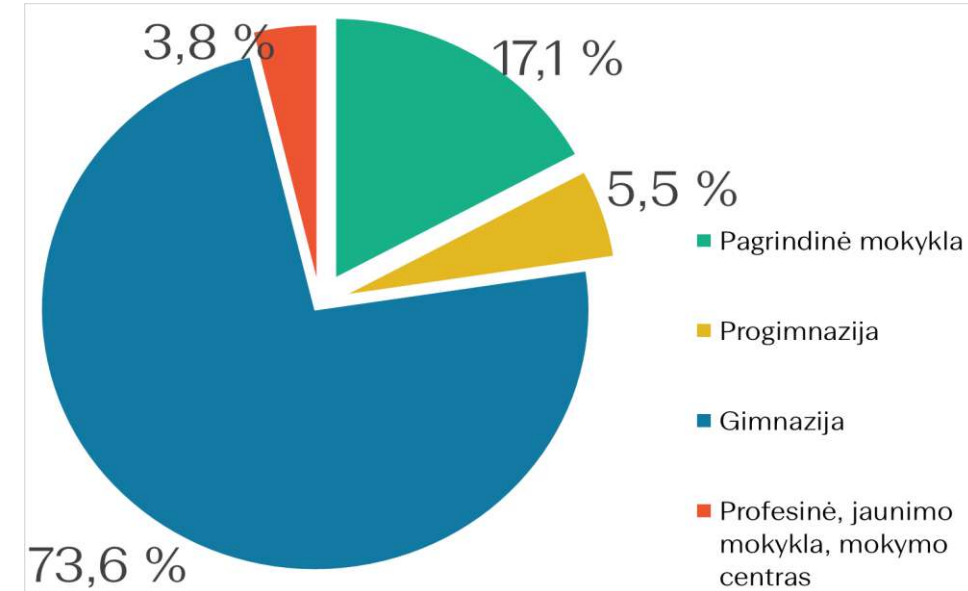
TIRIAMOJI GRUPĖ

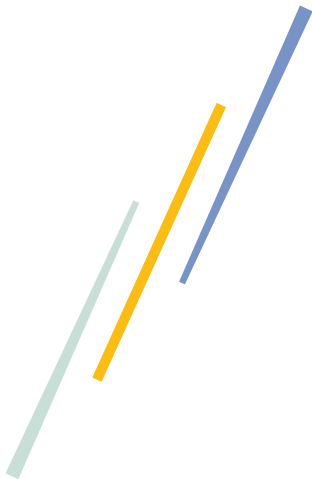
- mokiniai, kurių amžius tyrimo metu yra **15 metų**
- mokiniai, kurie tyrimo metu mokosi **7 ar aukštesnėje klasėje**
- mokiniai, kurie mokosi pagrindinėse, progimnazijose, gimnazijose, profesinėse, jaunimo mokyklose, mokymo centruose

LIETUVOJE DALYVAVO

Mokomoji kalba	Mokyklos		Mokiniai
Lietuvių k.	229	Kelios kalbos	6 048 (83 proc.)
Lenkų k.	35		563 (8 proc.)
Rusų k.	17		646 (9 proc.)
Iš viso	292		7 257 (100 proc.)

TYRIMAS MOKYKLOSE VYKO
2022 metų kovo-balandžio mėn.

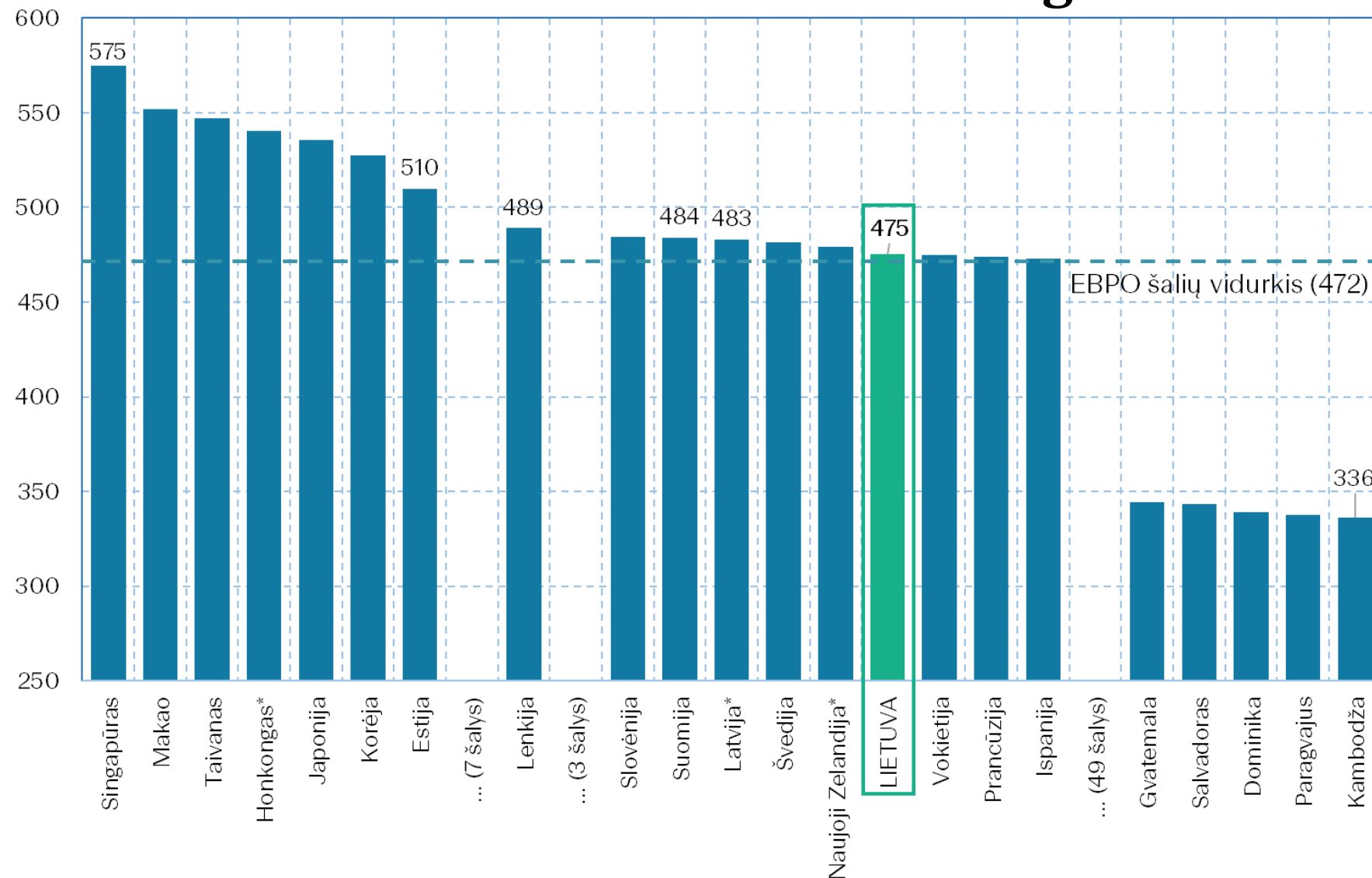

Bendrieji PISA rezultatai

Matematinio raštingumo rezultatai

ŠMSM

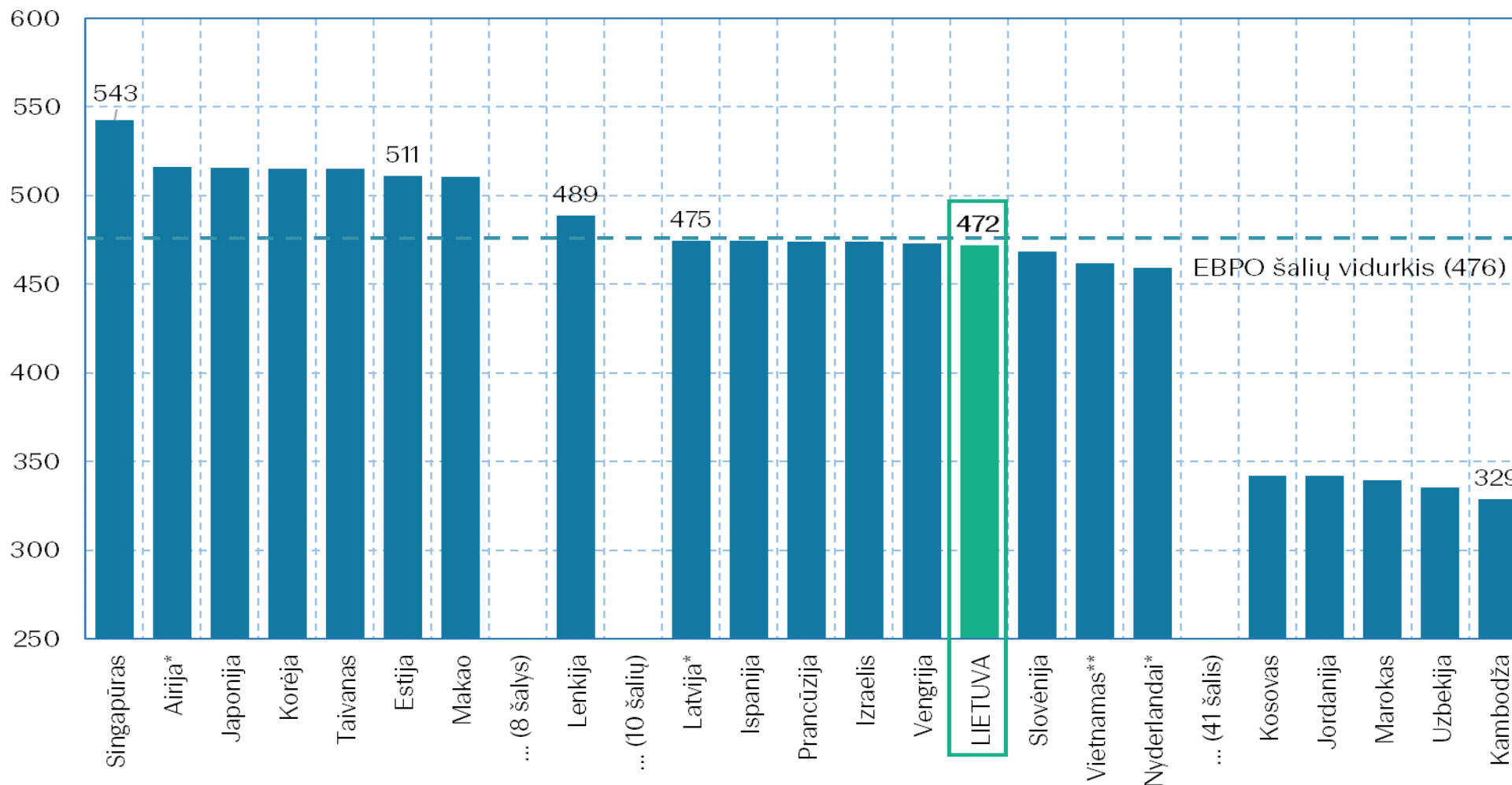
LIETUVOS rezultatai aukštesni už 56 šalių, o žemesni – už 23 šalių. **LIETUVA** yra 24–25 pozicijoje iš 81 šalies.

LIETUVOS rezultatai statistiškai reikšmingai nesiskiria nuo EBPO vidurkio kartu su Vokietijos, Prancūzijos (474), Ispanijos (473), Vengrijos (473), Portugalijos (472), Italijos (471), Vietnamo (469), Norvegijos (468) ir JAV* (465).

*Duomenys neatitinka imties kriterijų.

Skaitymo gebėjimų rezultatai

ŠMSM

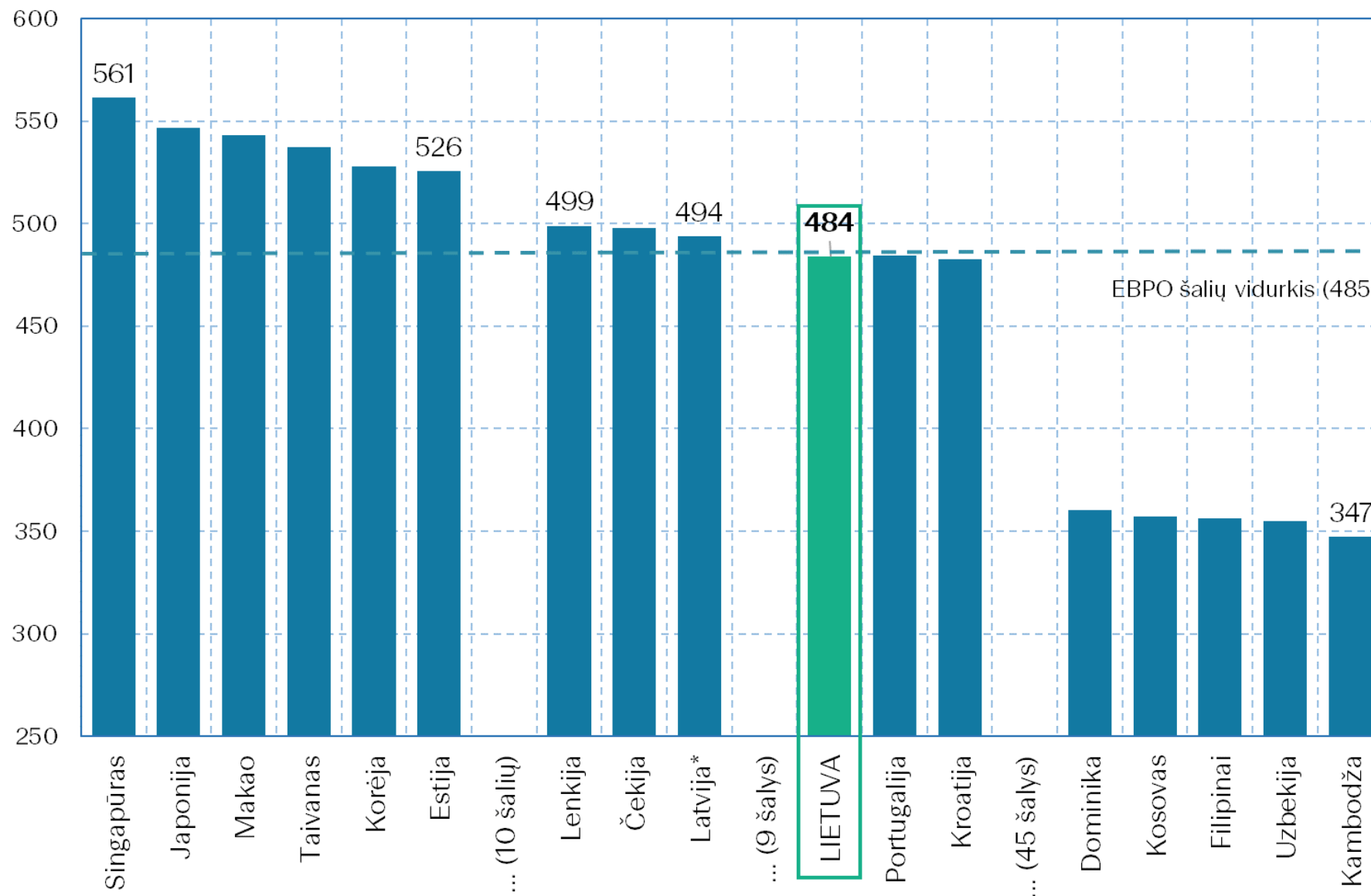
LIETUVOS rezultatai
aukštesni už 49
šalių, žemesni – už 31 šalį.
LIETUVA yra 32-oje
pozicijoje.

LIETUVOS rezultatai statistiškai reikšmingai nesiskiria nuo EBPO vidurkio kartu su Vengrija (473), Izraeliu (474). Prancūzija (474), Ispanija (474), Latvija* (475), Kroatija (475), Norvegija (477), Portugalija (477), Belgija (479), Vokietija (480), Austrija (480)

*Duomenys neatitinka imties kriterijų.

Gamtamokslinio raštingumo rezultatai

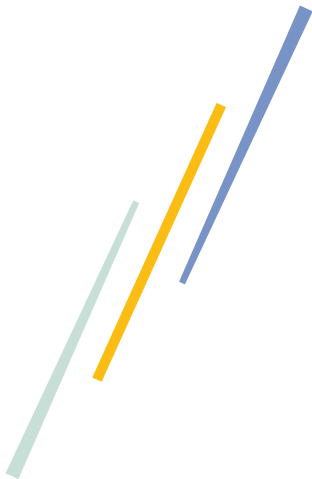
ŠMSM

LIETUVOS rezultatai aukštesni už 52 šalių, o žemesni – už 28 šalių. **LIETUVA** yra 29–30 pozicijoje kartu su Portugalija.

LIETUVOS rezultatai statistiškai reikšmingai nesiskiria nuo EBPO vidurkio kartu su Kroatija (483), Portugalija (484), Ispanija (485), Vengrija (486), Prancūzija (487), Olandija* (488)

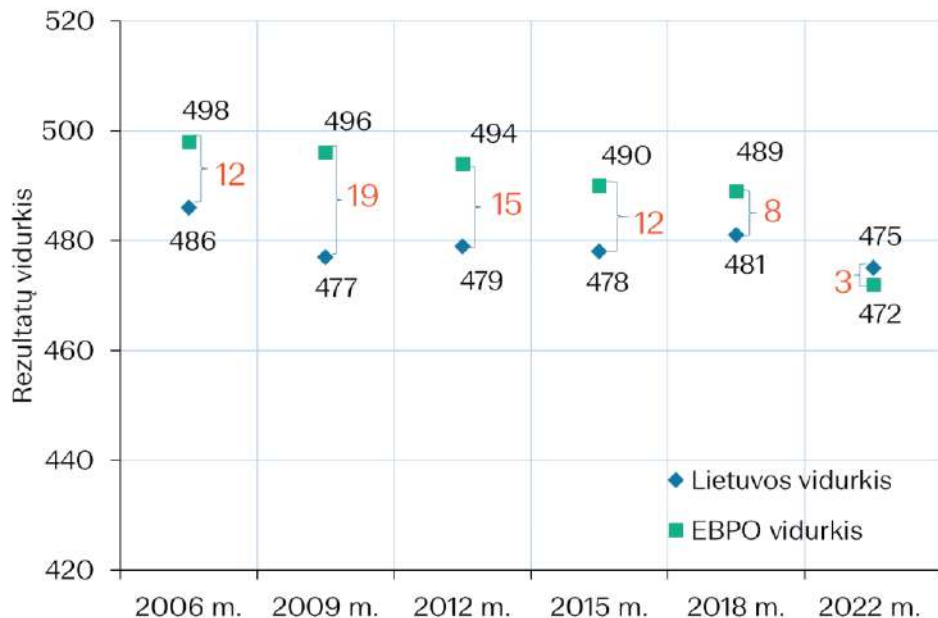
*Duomenys neatitinka imties kriterijų.

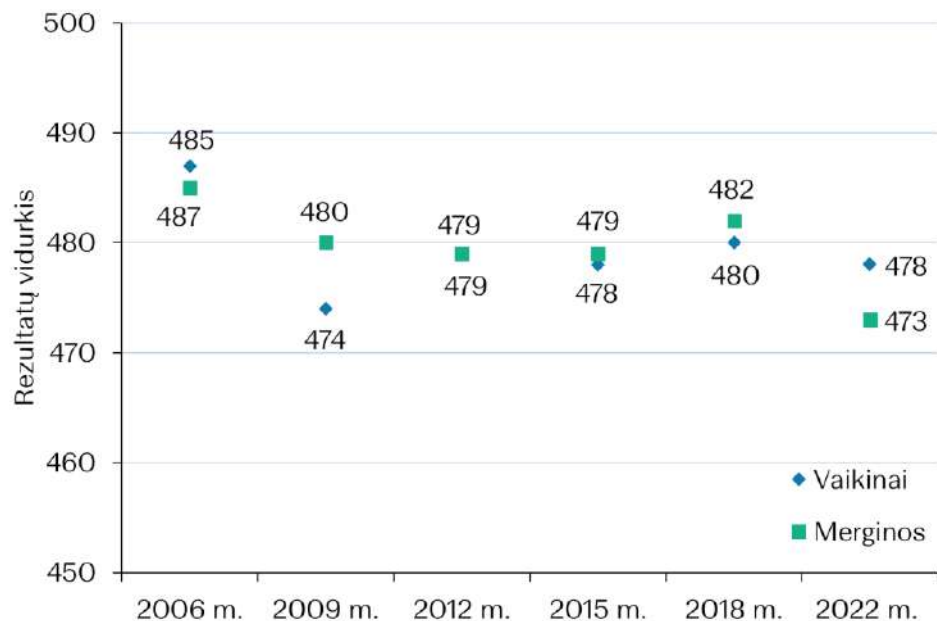
Pasiekimų tendencijos

Matematinio raštingumo rezultatų kaita

ŠMSM

LIETUVOS rezultatai paskutinio ciklo metu **sumažėjo 6 taškais**, tačiau šis pokytis nėra statistiškai reikšmingas. Palyginti su 2006 m., **LIETUVOS** rezultatai sumažėjo 11 taškų. Šis pokytis statistiškai reikšmingas.

Tyrimo metu nustatytas statistiškai reikšmingas **5 taškų skirtumas** tarp vaikinų ir merginų rezultatų. **Vaikinų rezultatai aukštesni** nei merginų.

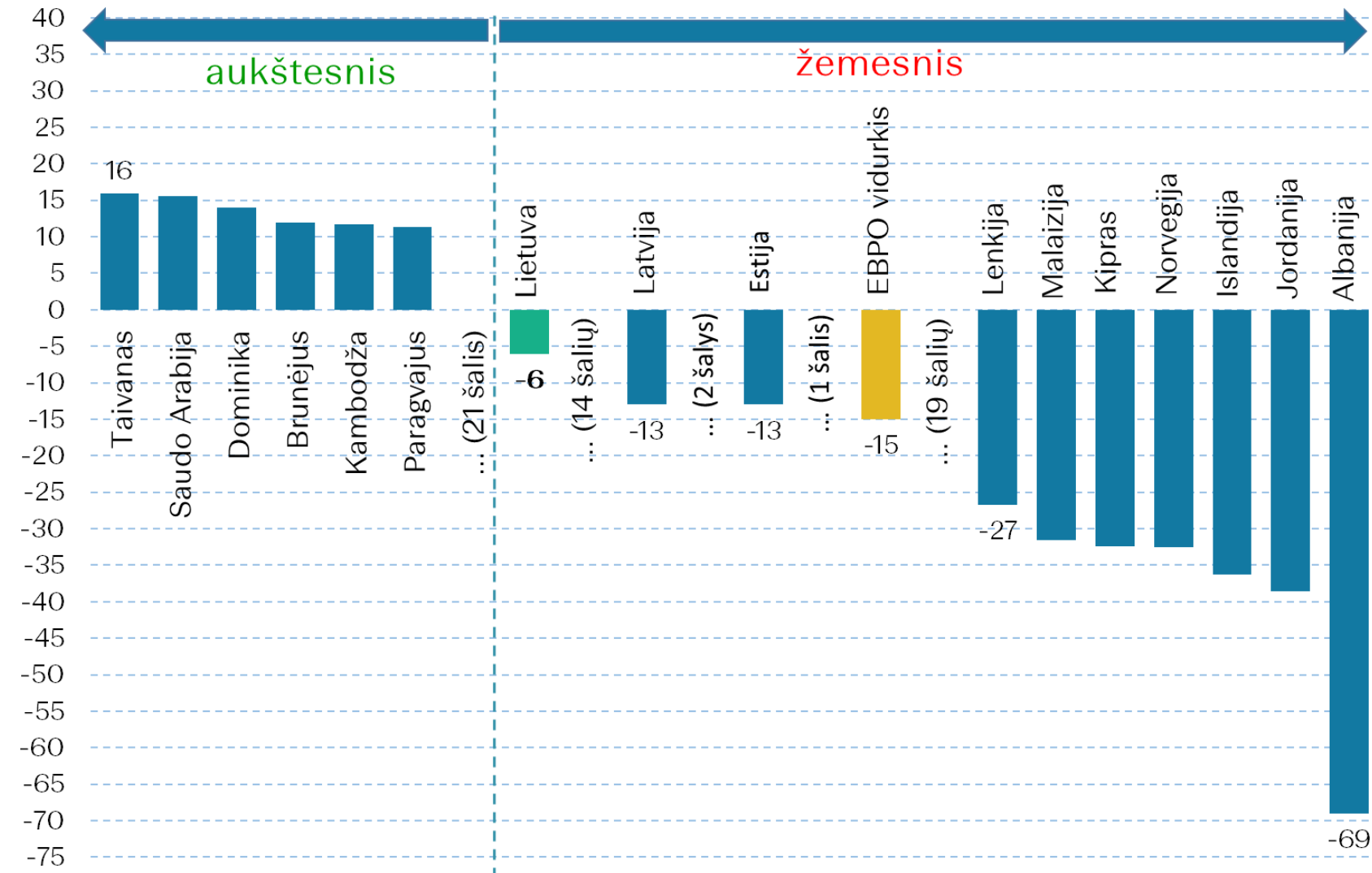
2018 m. skirtumas taip pat buvo statistiškai reikšmingas, bet mažesnis (2 taškai). Aukštesni buvo merginų rezultatai.

Nuo 2018 m. iki 2022 m. **merginų rezultatai sumažėjo 9 taškais**, vaikinų – 2 taškais.

Matematinio raštingumo pažanga ir nuokrytis per 4 metus

ŠMSM

2022 m. rezultatas palyginti su 2018 m.

LIETUVOS matematinio raštingumo rezultatas nuo 2018 metų sumažėjo 6 taškais.

Didžiausią pažangą padarė Taivanas ir Saudo Arabija.

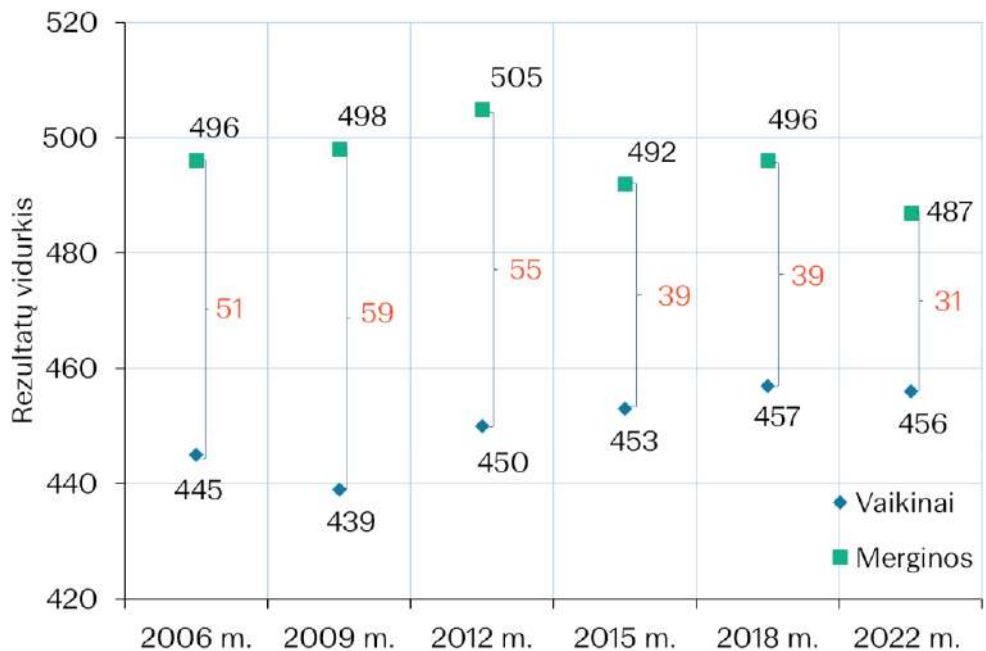
2022 m. matematinio raštingumo rezultatas statistiškai reikšmingai pakilo 7 šalyse, sumažėjo – 43 šalyse.

Skaitymo gebėjimų rezultatų kaita

ŠMSM

LIETUVOS skaitymo gebėjimų rezultatai 2022 m. ir 2018 m. statistiškai reikšmingai nesiskiria.

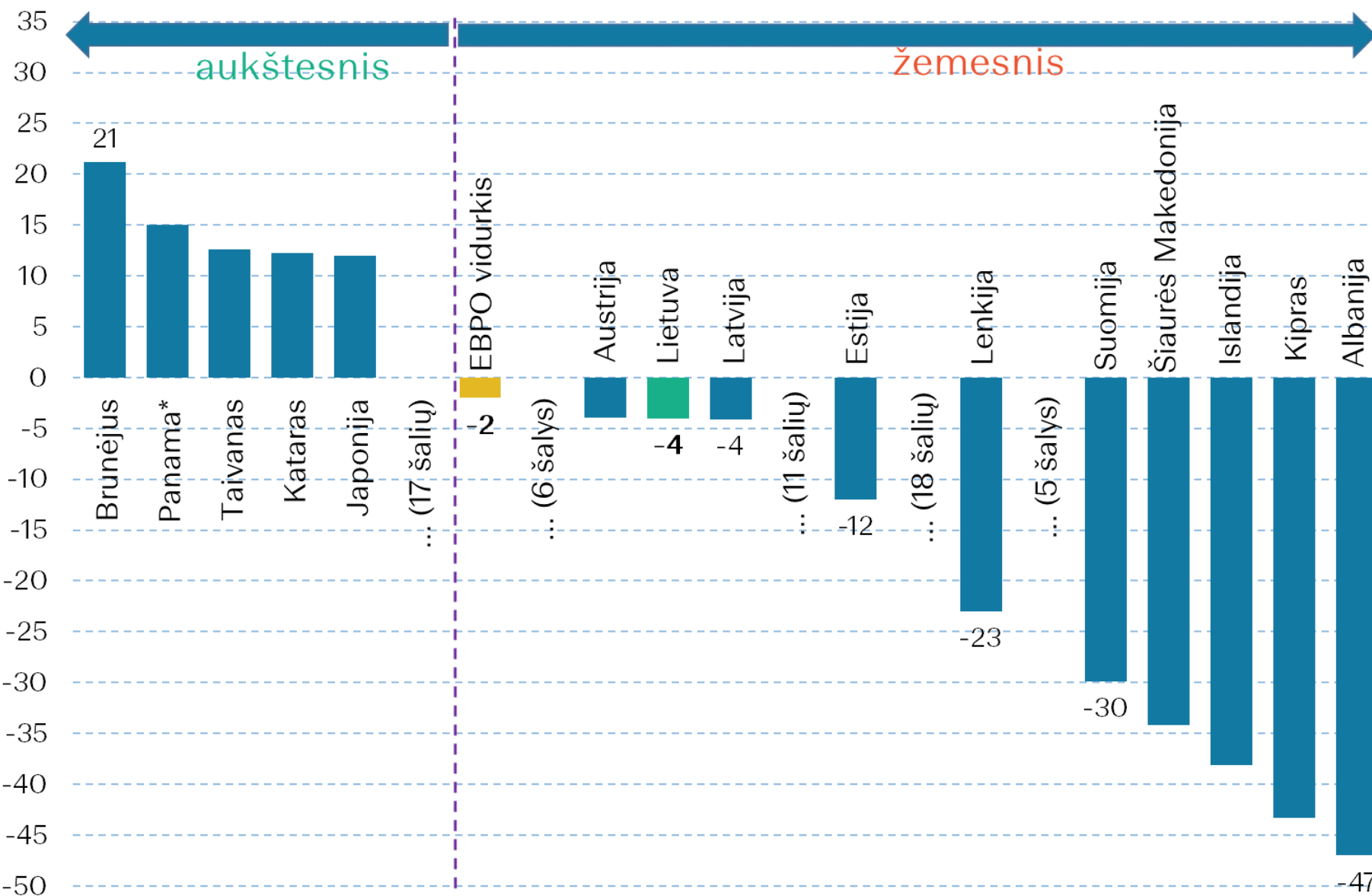
Skirtumas tarp vaikinų ir merginų rezultatų nuo 2018 m. sumažėjo 8 taškais.

Skaitymo gebėjimų pažanga ir nuokrytis per 4 m.

2022 m. rezultatas, palyginti su 2018 m.

ŠMSM

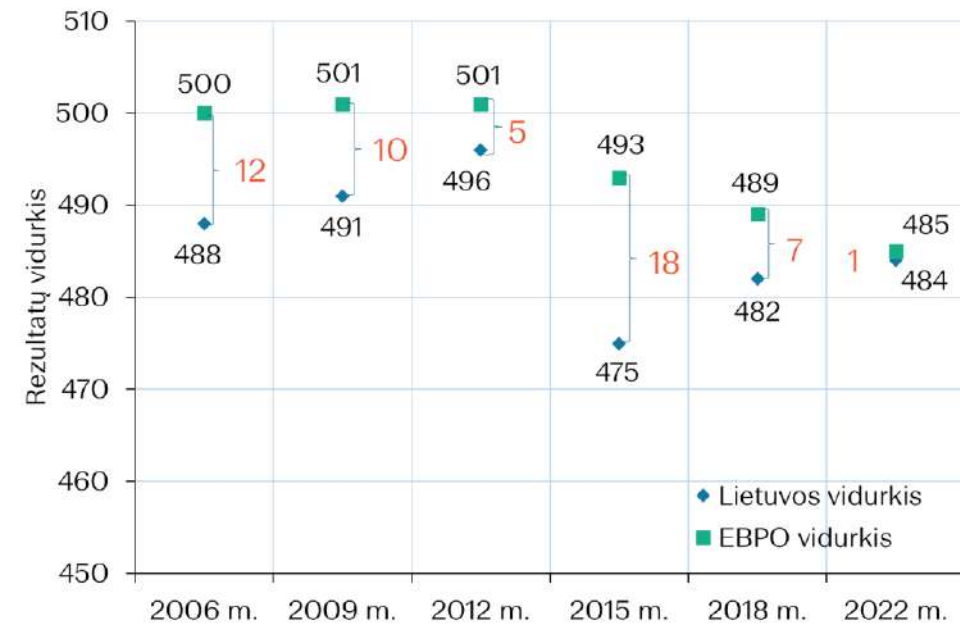
LIETUVOS 15-mečių skaitymo gebėjimų rezultatai 2022 ir 2018 metų statistiškai reikšmingai nesiskiria.

Didžiausią pažangą padarė Brunėjus.

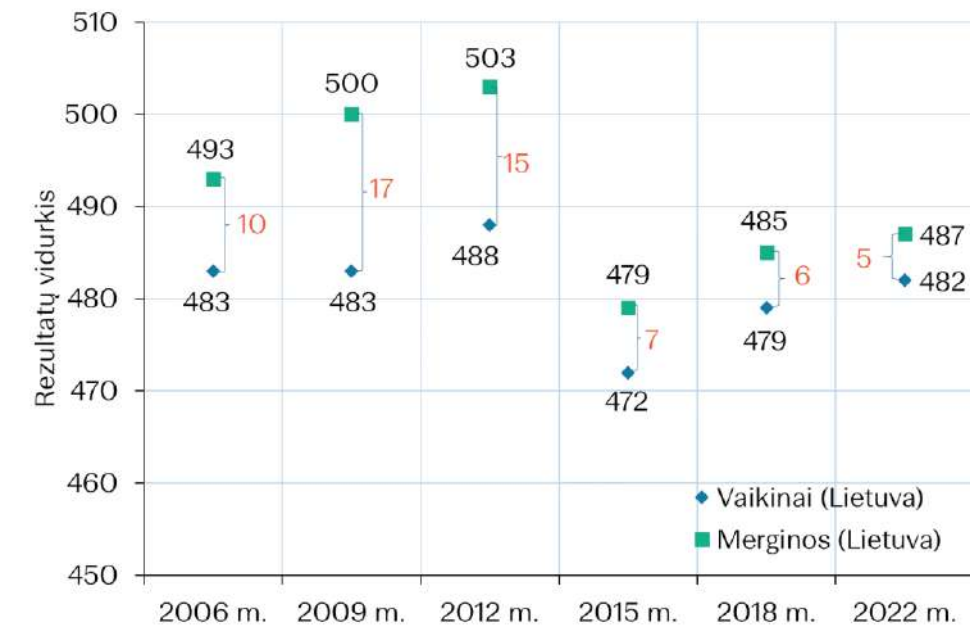
2022 m. skaitymo gebėjimų rezultatas statistiškai reikšmingai pakilo 7 šalyse, sumažėjo – 36 šalyse.

Gamtamokslinio raštingumo rezultatų kaita

ŠMSM

LIETUVOS rezultatai paskutinio ciklo metu **pakilo 2 taškais**, tačiau šis pokytis nėra statistiškai reikšmingas.

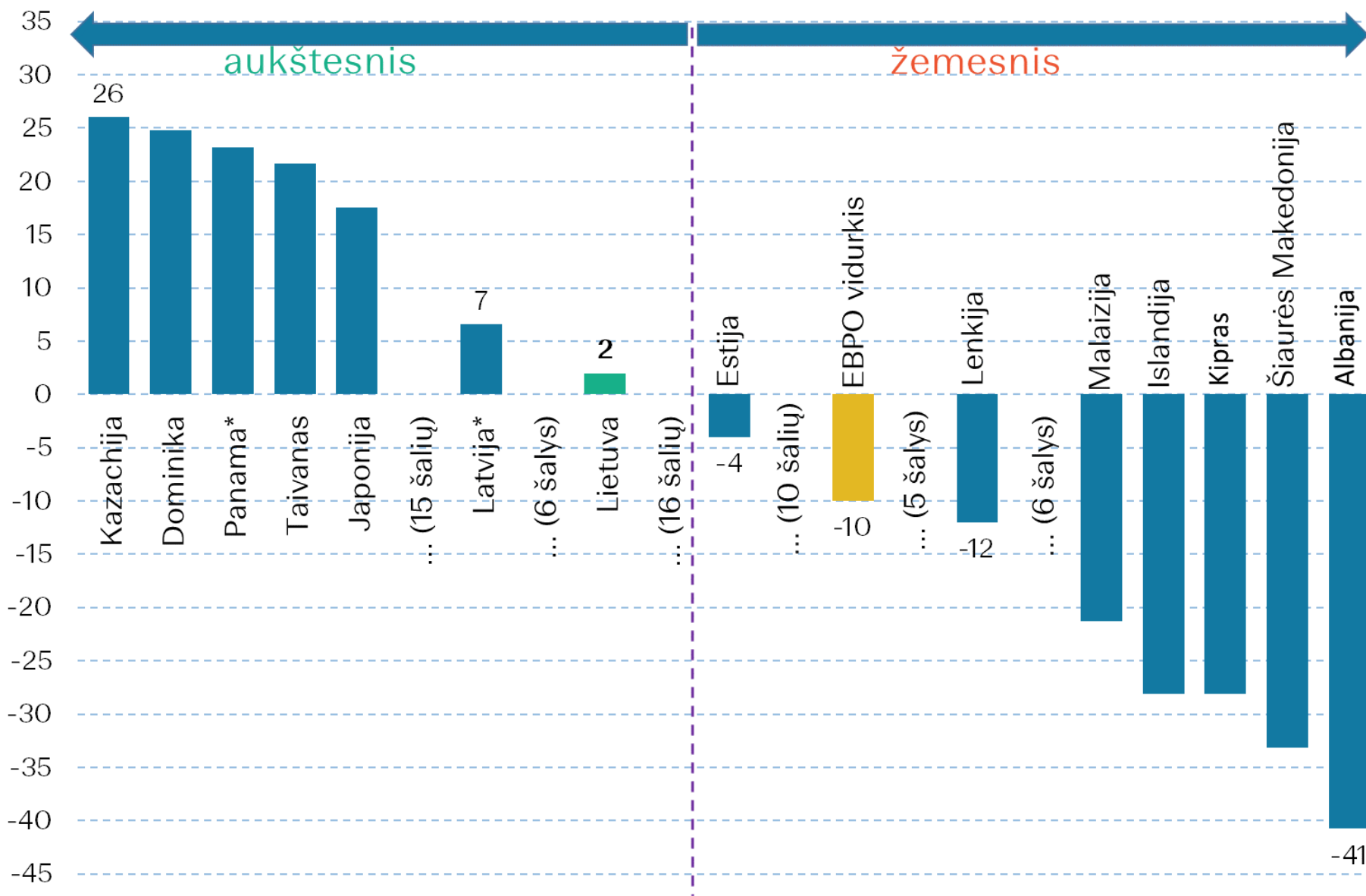
Skirtumas tarp vaikinų ir merginų rezultatų vidurkių nuo 2018 m. šiek tiek **sumažėjo**, tačiau išliko **statistiškai reikšmingas**.

Nuo 2018 m. iki 2022 m. **merginų** rezultatų vidurkis **pakilo 2 taškais**, **vaikinų** – 3 taškais.

Gamtamokslinio raštingumo pažanga ir nuokrytis per 4 m.

2022 m. rezultatas palyginti su 2018 m.

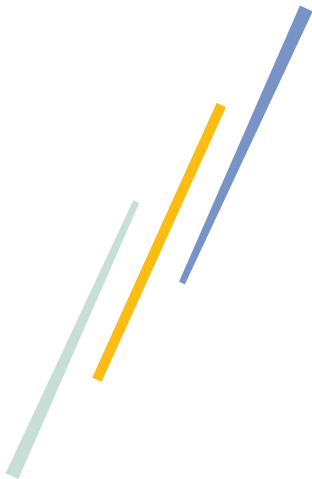
ŠMSM

LIETUVOS gamtamokslinio raštingumo rezultatas nuo 2018 metų pakilo 2 taškais.

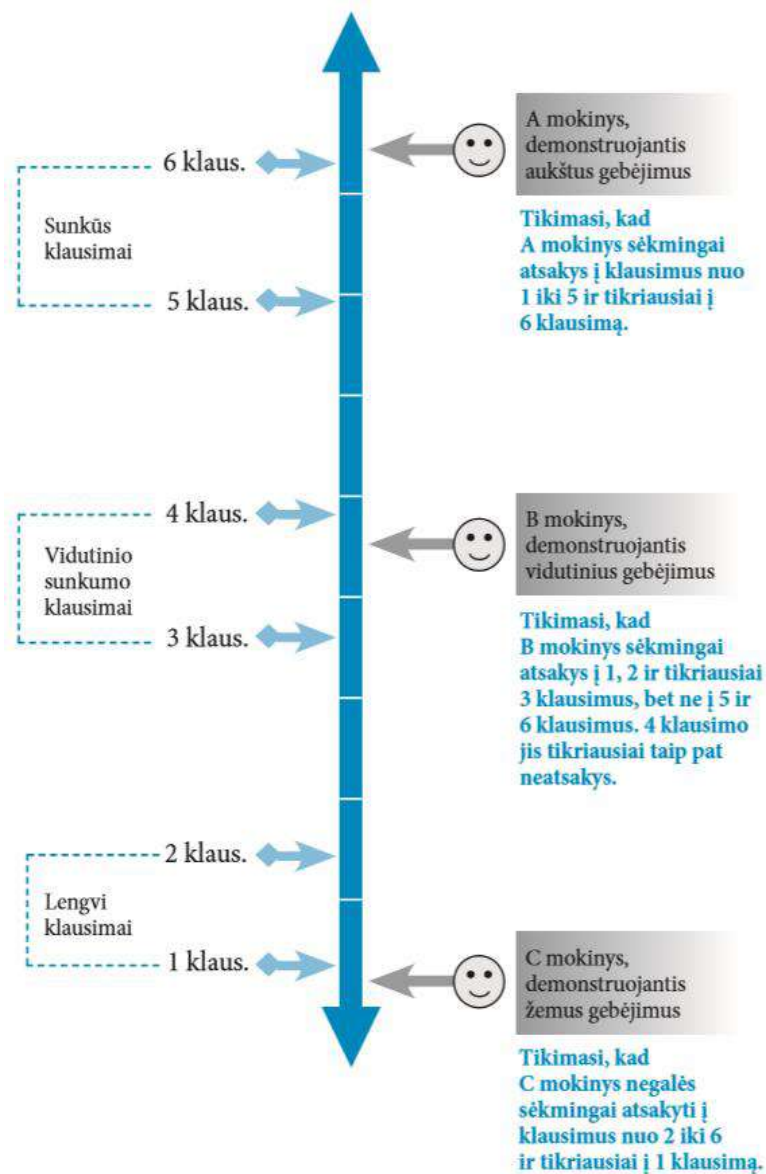
Didžiausią pažangą padarė Kazachija.

2022 m. gamtamokslinio raštingumo rezultatas statistiškai reikšmingai pakilo 18 šalių, sumažėjo – 22 šalyse.

Rezultatai pagal pasiekimų lygmenis

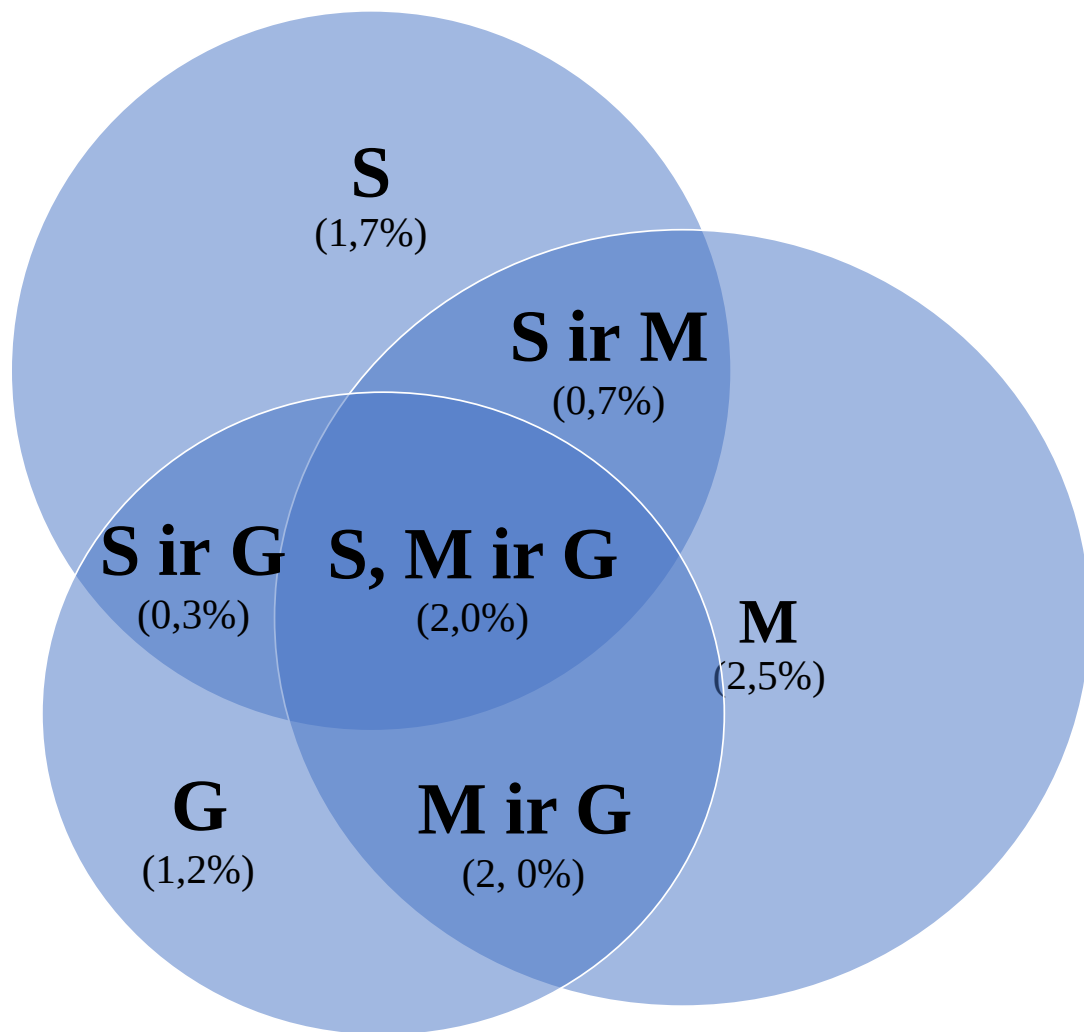
Matematinio raštingumo skalė ir pasiekimų lygmenys

Užduočių sunkumas ir mokinių gebėjimų lygis matematinio raštingumo skalėje

6 lygmuo (daugiau nei 669 taškai)	... gali konceptualizuoti, apibendrinti ir panaudoti informaciją, remdamiesi savo atliktais tyrimais ir sudėtingų probleminių situacijų modeliavimu , kūrybiškai panaudoti savo žinias nestandartiniuose kontekstuose , ... gali lengvai susieti skirtingus informacijos šaltinius ar jų pateikimo būdus, pasižymi pažangiu matematiniu mąstymu ir samprotavimu , geba apmąstyti, suformuluoti ir tiksliai paaiškinti atliekamų veiksmų prasmę .
...	
3 lygmuo (482-544 taškai)	... gali atlikti aiškiai aprašytas procedūras , įskaitant ir tas, kurioms reikia nuoseklių sprendimų..., moka pakankamai gerai interpretuoti , gali kurti paprastą modelį , pasirinkti ir taikyti paprastas problemų sprendimo strategijas,... interpretuoti ir naudoti įvairius atvaizdavimo būdus , grindžiamus skirtingais informacijos šaltiniais, pateikti iš jų išplaukiančias išvadas .
...	
1c lygmuo (233-295 taškai)	Geba atlikti aiškiai ir paprastai suformuluotą užduotį , įprastame kontekste , kai visa informacija aiškiai pateikta. Instrukcijoje aiškiai aprašyti visi reikiami atlikti žingsniai .

Aukščiausius lygmenis pasiekę LIETUVOS mokiniai ŠMSM

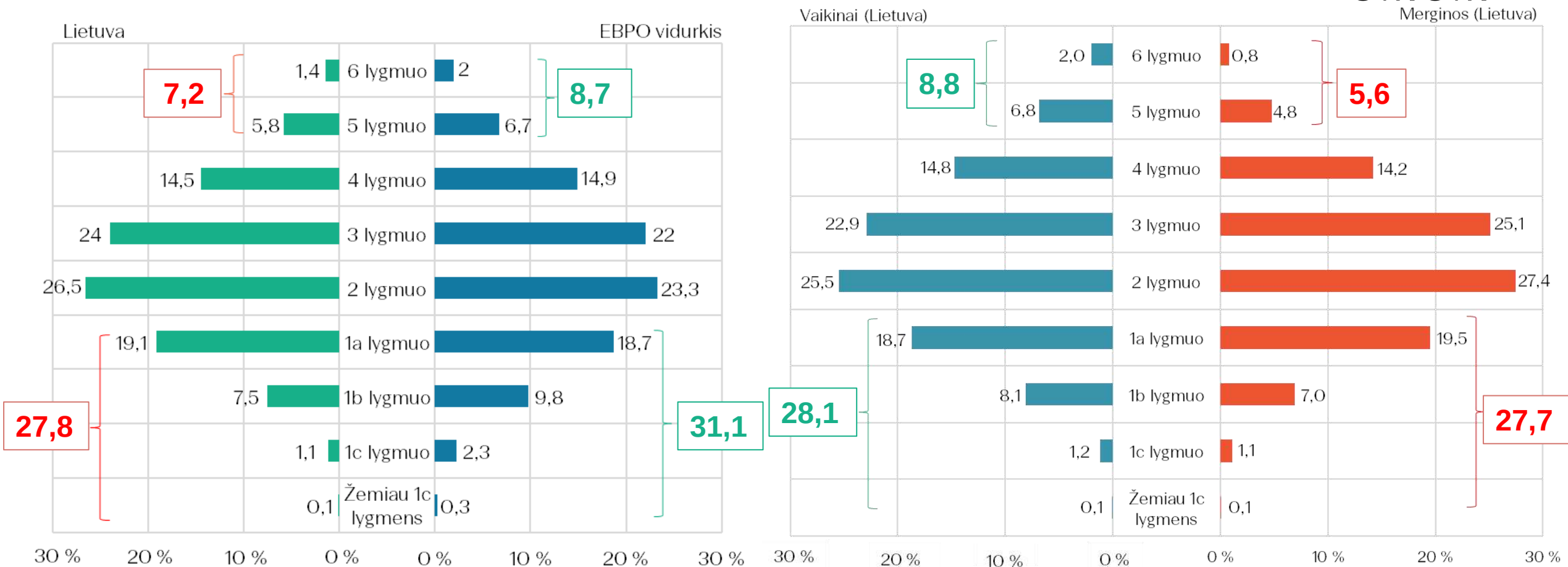

Bent vienoje srityje aukščiausius lygmenis pasiekė – **10,4 proc.**,
dviejuose – **5 proc.**,
trijose – **2 proc.** mokinių

S – skaitymo gebėjimai
M – matematinis raštingumas
G – gamtamokslinis raštingumas

Matematinis raštingumas pagal pasiekimų lygmenis

ŠMŠM

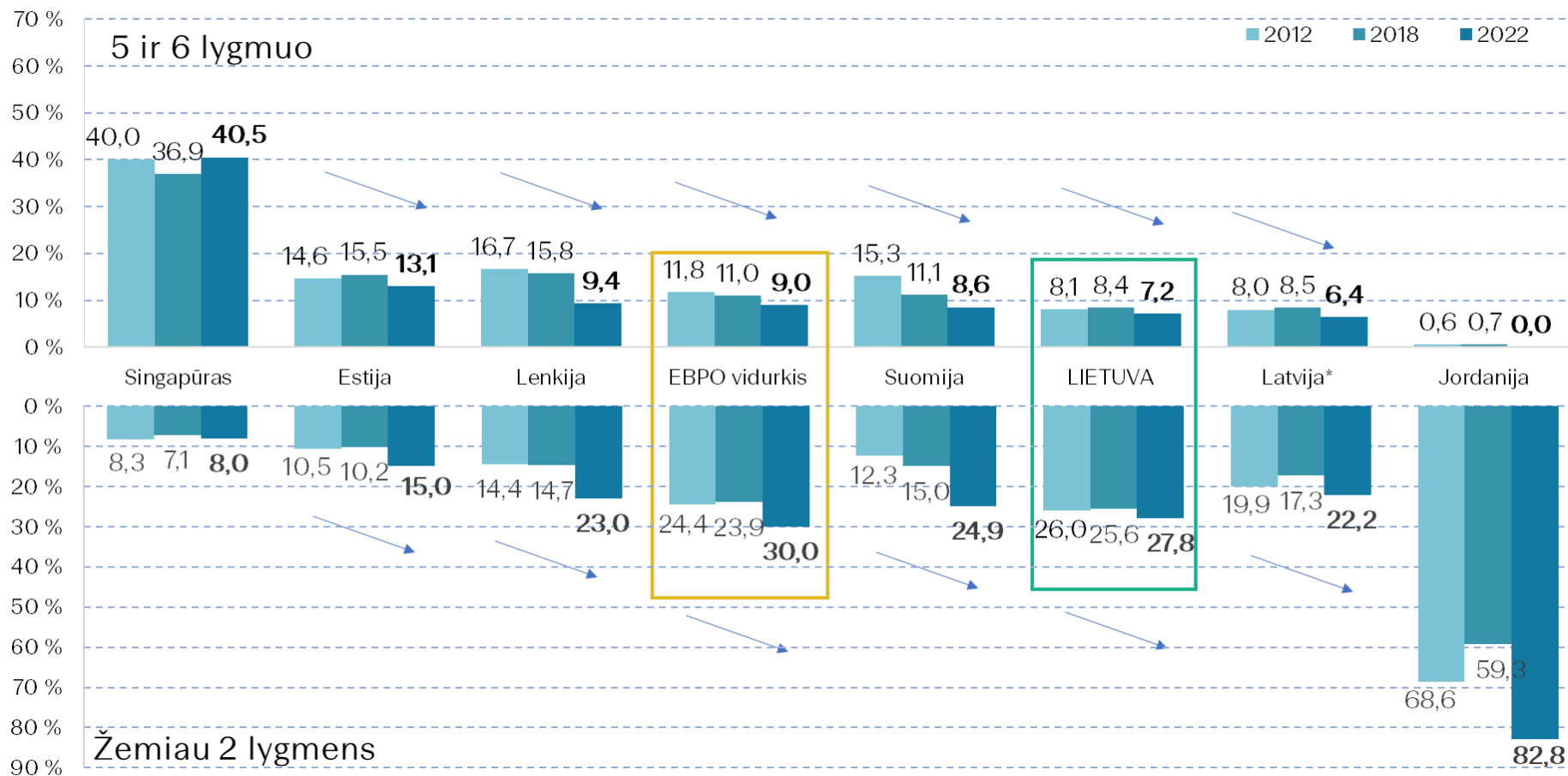

Aukščiausius lygmenis **LIETUVOJE** pasiekia 7,2 proc., EBPO šalyse – 8,7 proc. mokinių.
LIETUVOJE 2 lygmens nepasiekia 27,8 proc., EBPO šalyse – 31,1 proc. mokinių.

LIETUVOJE didesnė **vaikinų** dalis pasiekia aukštesnius lygmenis
 tačiau taip pat didesnė jų dalis nepasiekia 2 lygmens

Aukščiausias ir žemiausias matematinis raštingumas: 2012, 2018 ir 2022 m. rezultatų kaita

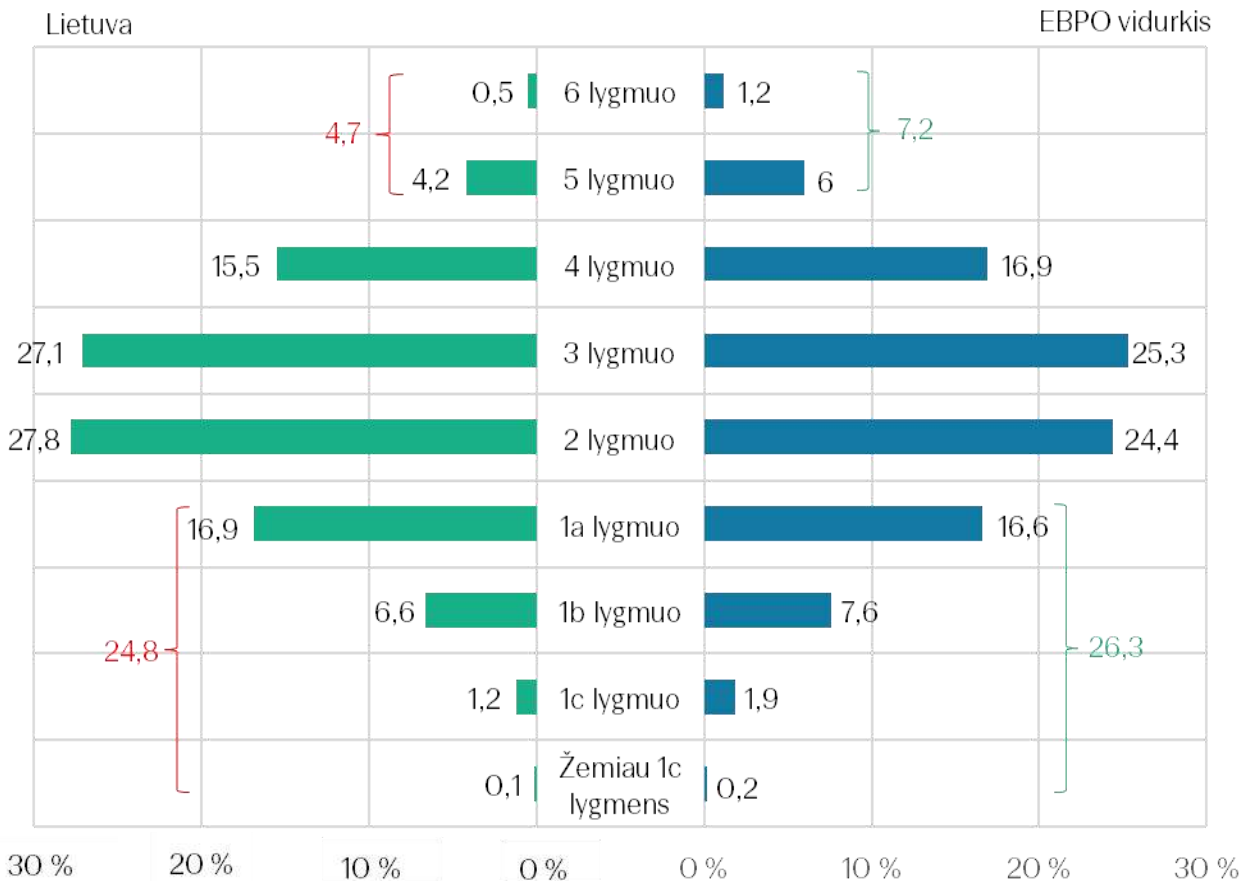
ŠMSM

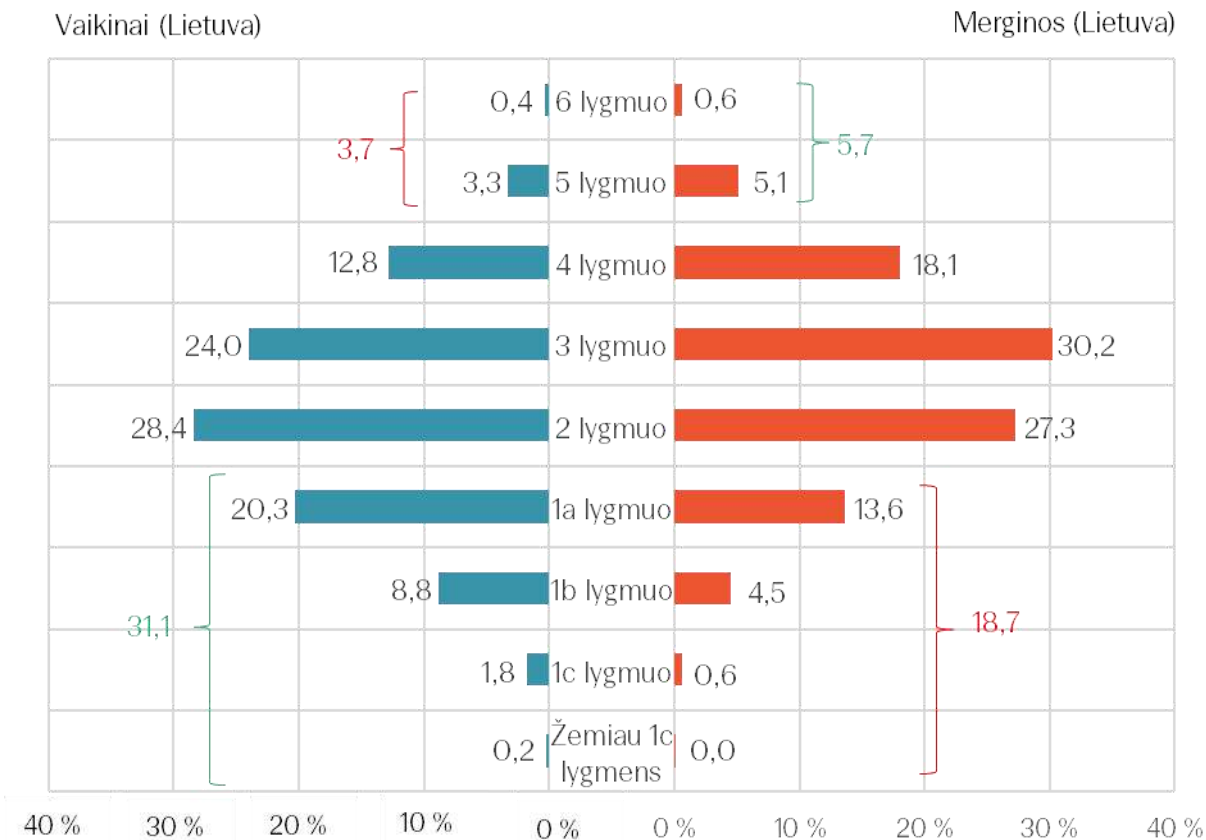
Palyginti su 2012 m.ir
2018 m. **LIETUVOJE**
aukščiausius lygmenis
pasiekusių mokinių
sumažėjo, o 2 lygmens
nepasiekusių padaugėjo.
Šie skirtumai nėra
statistiškai reikšmingi.

Skaitymo gebėjimai pagal pasiekimų lygmenis

ŠMSM

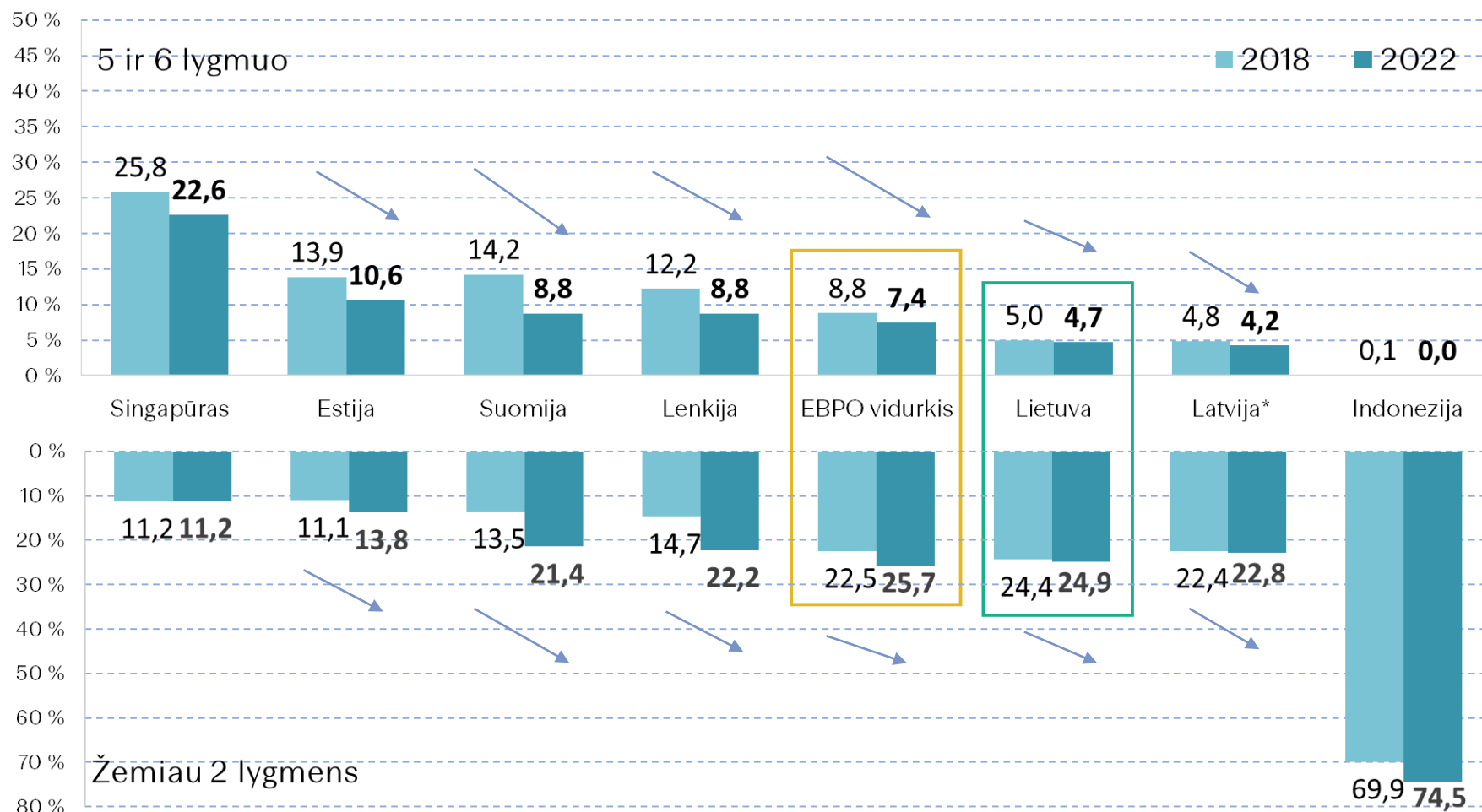
Palyginti su EBPO šalių vidurkiu, **LIETUVOJE** aukščiausius lygmenis pasiekusių mokinių dalis 2,5 proc. punkto, o nepasiekusių 2 lygmens mokinių dalis 1,5 proc. punkto mažesnė.

Aukščiausius lygmenis pasiekia didesnė dalis merginų negu vaikinų.
2 lygmens nepasiekia didesnė vaikinų dalis.

Aukščiausi ir žemiausi skaitymo gebėjimai: 2018 ir 2022 m. rezultatų kaita

ŠMSM

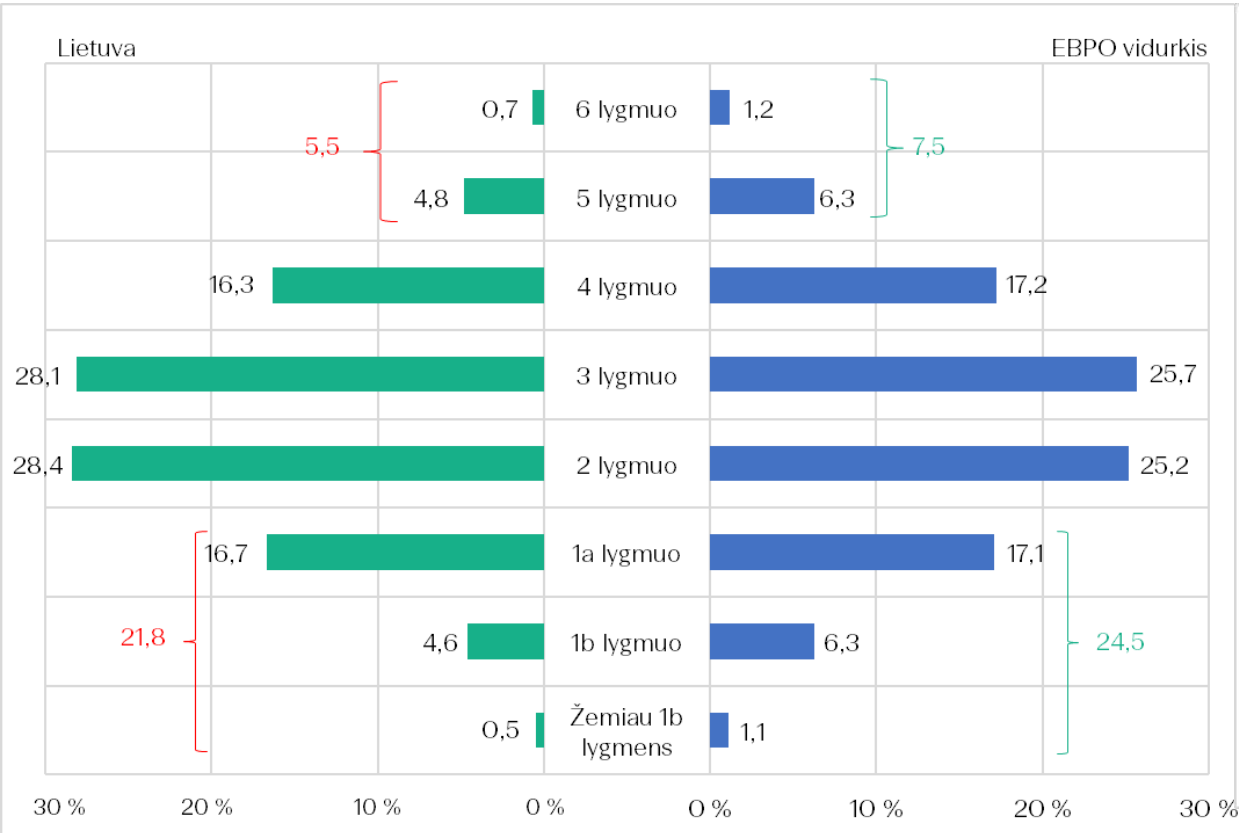

Palyginti su 2018 m., **LIETUVOJE** aukščiausius lygmenis pasiekusių mokinių sumažėjo 0,3 proc. punkto; 2 lygmens nepasiekusių – padaugėjo 0,5 proc. punkto. Šie skirtumai nėra statistiškai reikšmingi.

Kaimyninių šalių aukščiausius lygmenis pasiekusių mokinių dalis mažėjo, o nepasiekusių antro lygmens didėjo.

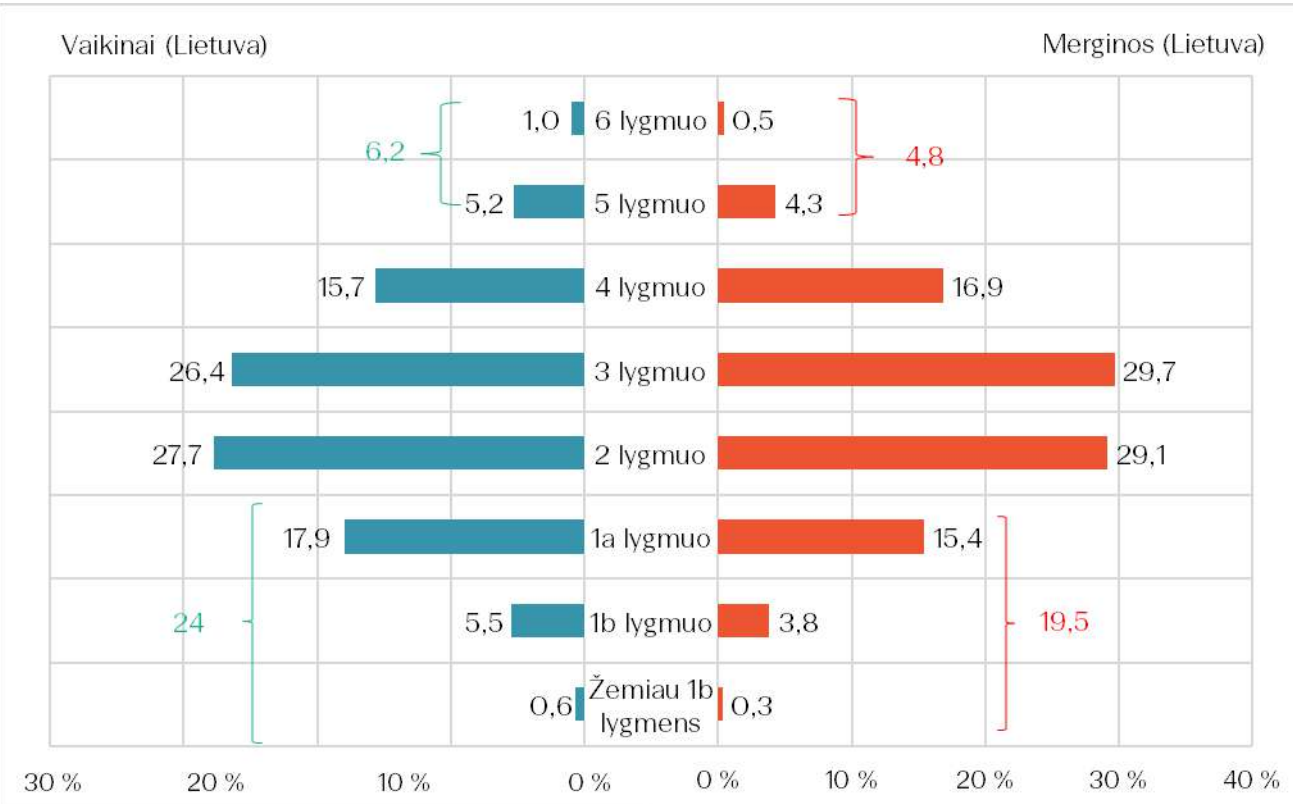
Gamtamokslinis raštingumas pagal pasiekimų lygmenis

ŠMSM

Aukščiausius lygmenis **LIETUVOJE** pasiekia 5,5 proc., EBPO šalyse – 7,5 proc. mokinių.

LIETUVOJE 2 lygmens nepasiekia 21,8 proc., EBPO šalyse – 24,5 proc. mokinių.

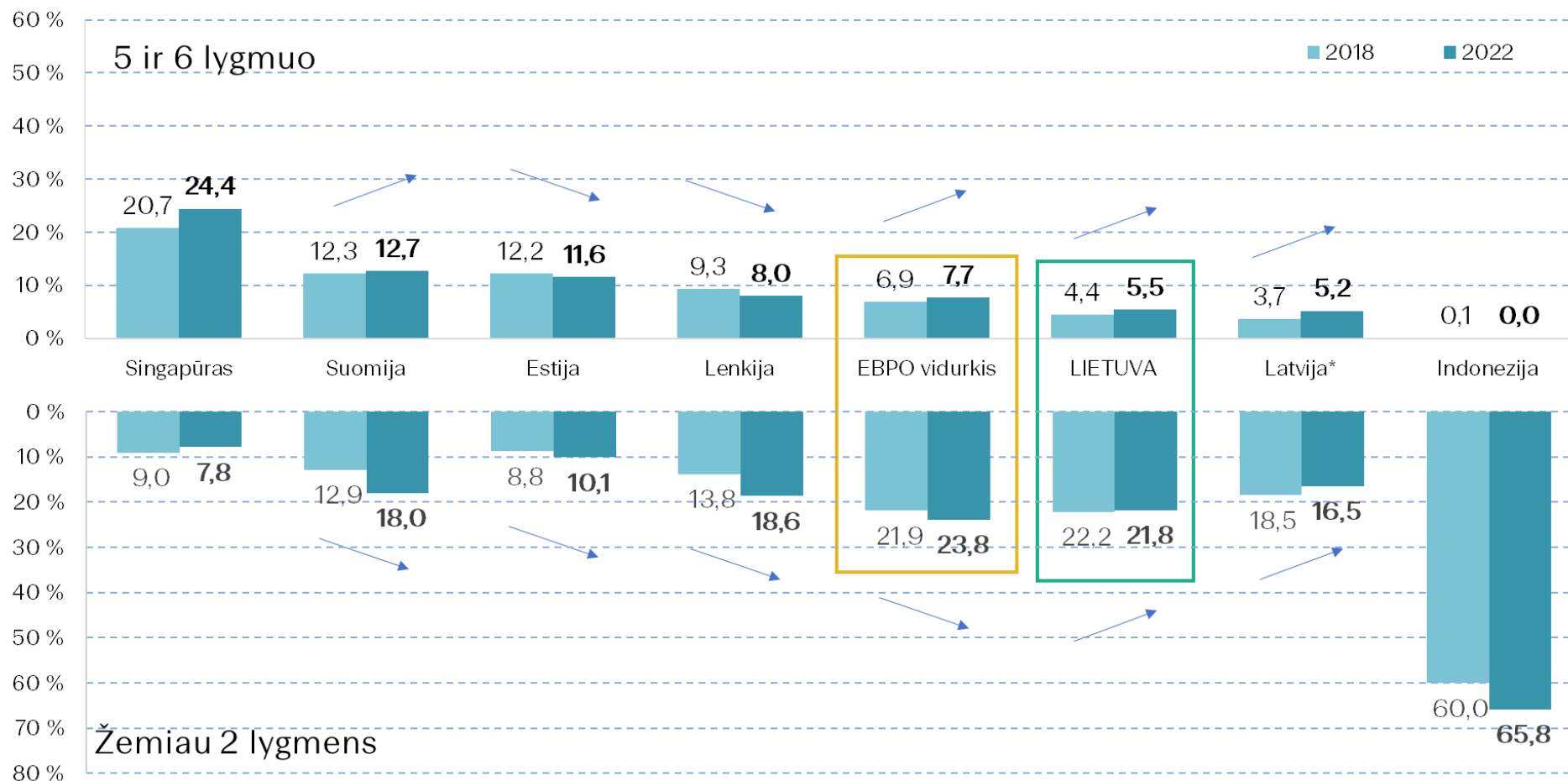

LIETUVOJE didesnė vaikinų dalis pasiekia aukštesnius lygmenis.

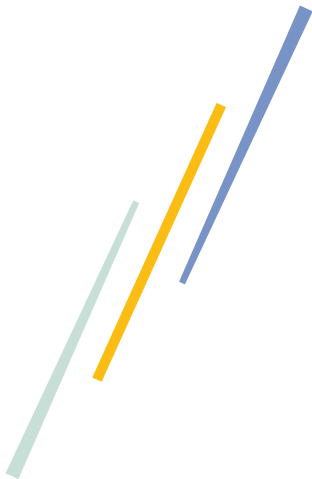
Tačiau taip pat didesnė jų dalis nepasiekia 2 lygmens

Aukščiausias ir žemiausias gamtamokslinis raštingumas: rezultatų kaita 2018 ir 2022 m.

ŠMSM

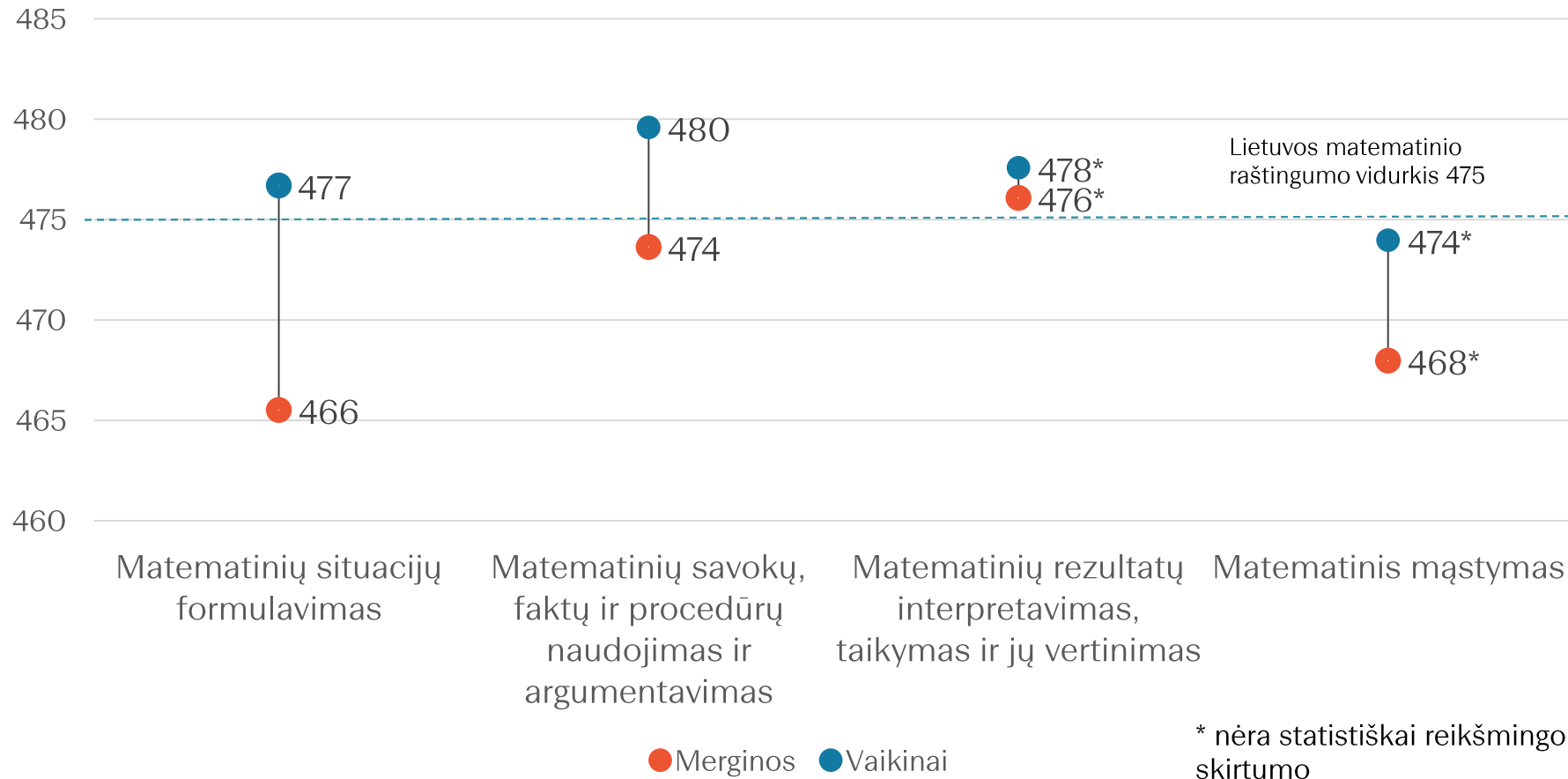
Palyginti su 2018 m. **LIETUVOJE** aukščiausius lygmenis pasiekusių mokinių padidėjo – 1 proc. punktu, 2 lygmens nepasiekusių – sumažėjo 0,4 proc. punkto. Šie skirtumai nėra statistškai reikšmingi.

Pasiekimai pagal lytį

LIETUVOS matematinio raštingumo rezultatai pagal gebėjimų sritis

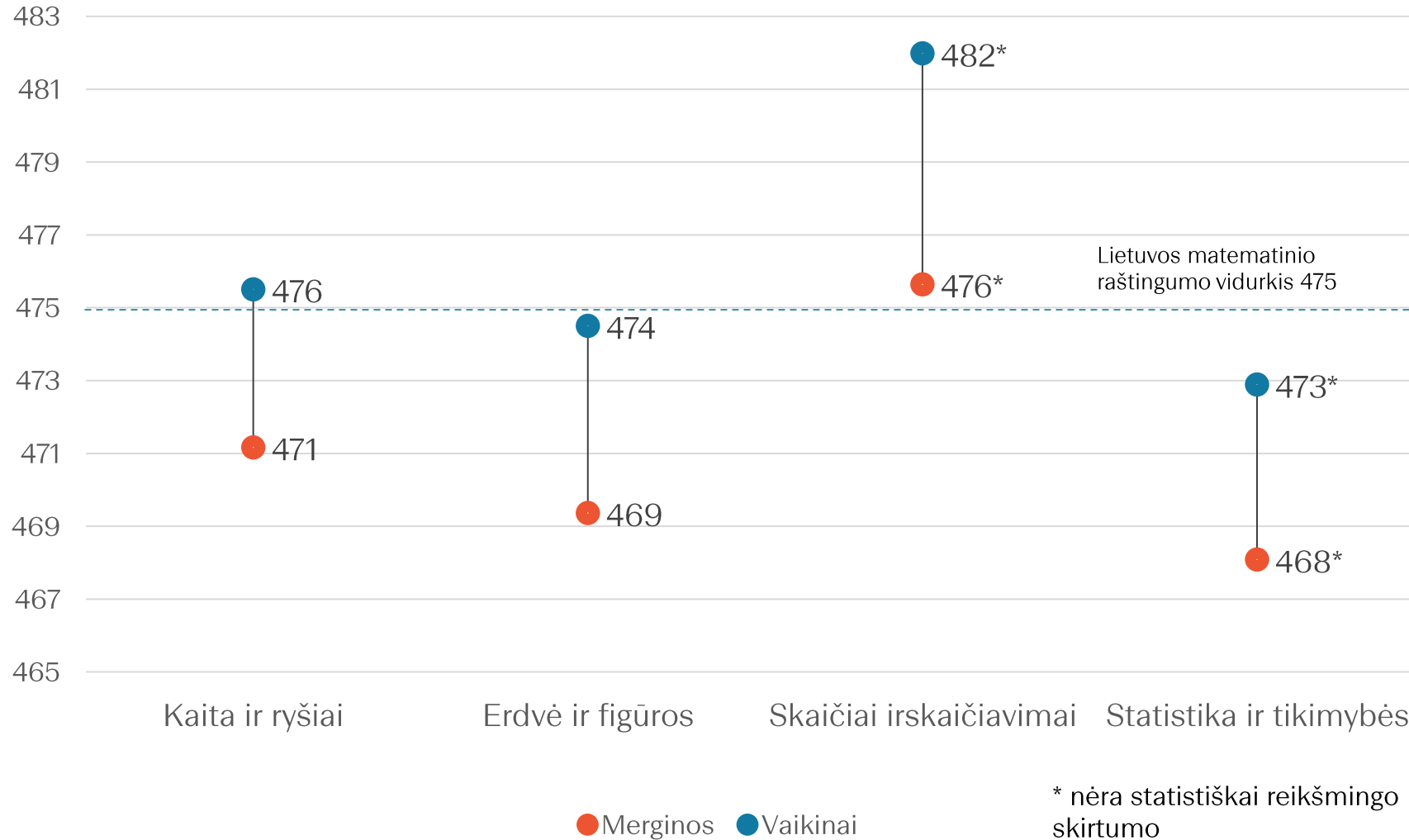
ŠMSM

Vaikinai geriau pasirodė visose matematinio raštingumo gebėjimų srityse.

LIETUVOS matematinio raštingumo rezultatai pagal turinio sritis

ŠMSM

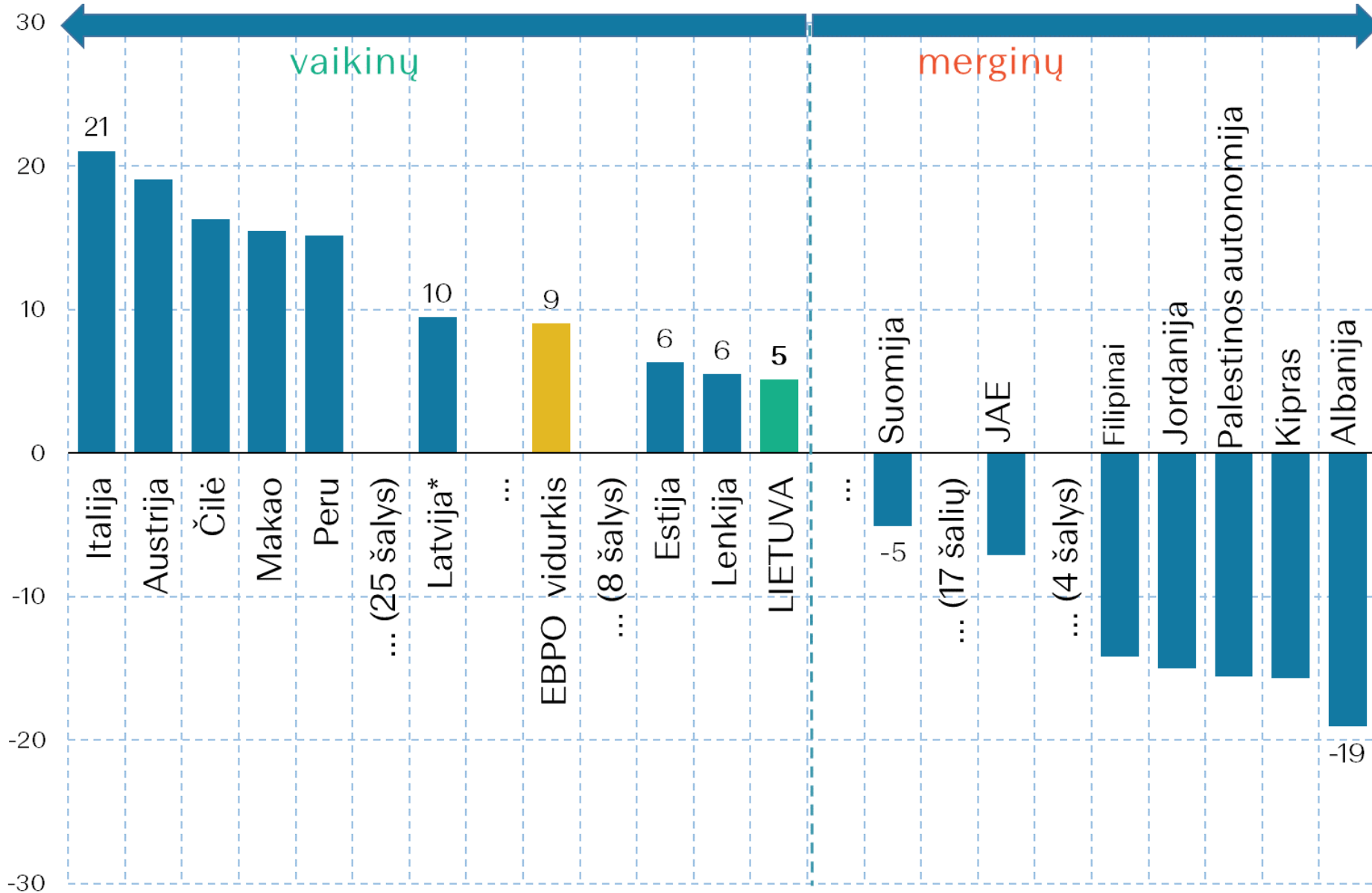

Vaikinai geriau pasirodė visose matematinio raštingumo turinio srityse.

Matematinio raštingumo skirtumai pagal lytį

Aukštesni gebėjimai

ŠMSM

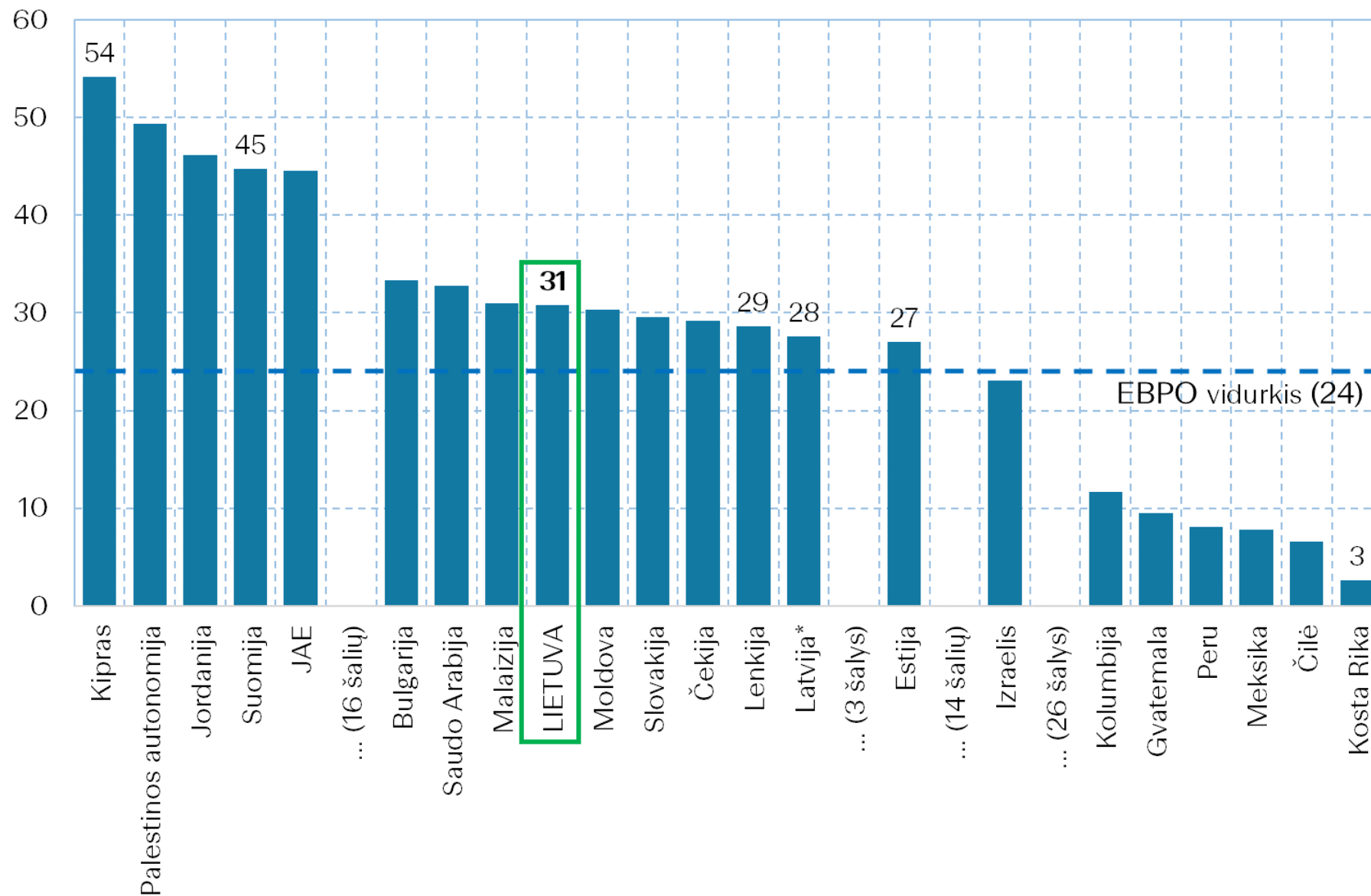
41-oje šalyje vaikinai statistiškai reikšmingai lenkia merginas.

17 šalių merginos statistiškai reikšmingai lenkia vaikus.

LIETUVOJE užfiksuotas statistiškai reikšmingas 5 taškų skirtumas vaikinių naudai.

Skaitymo gebėjimų skirtumai pagal lytį

ŠMSM

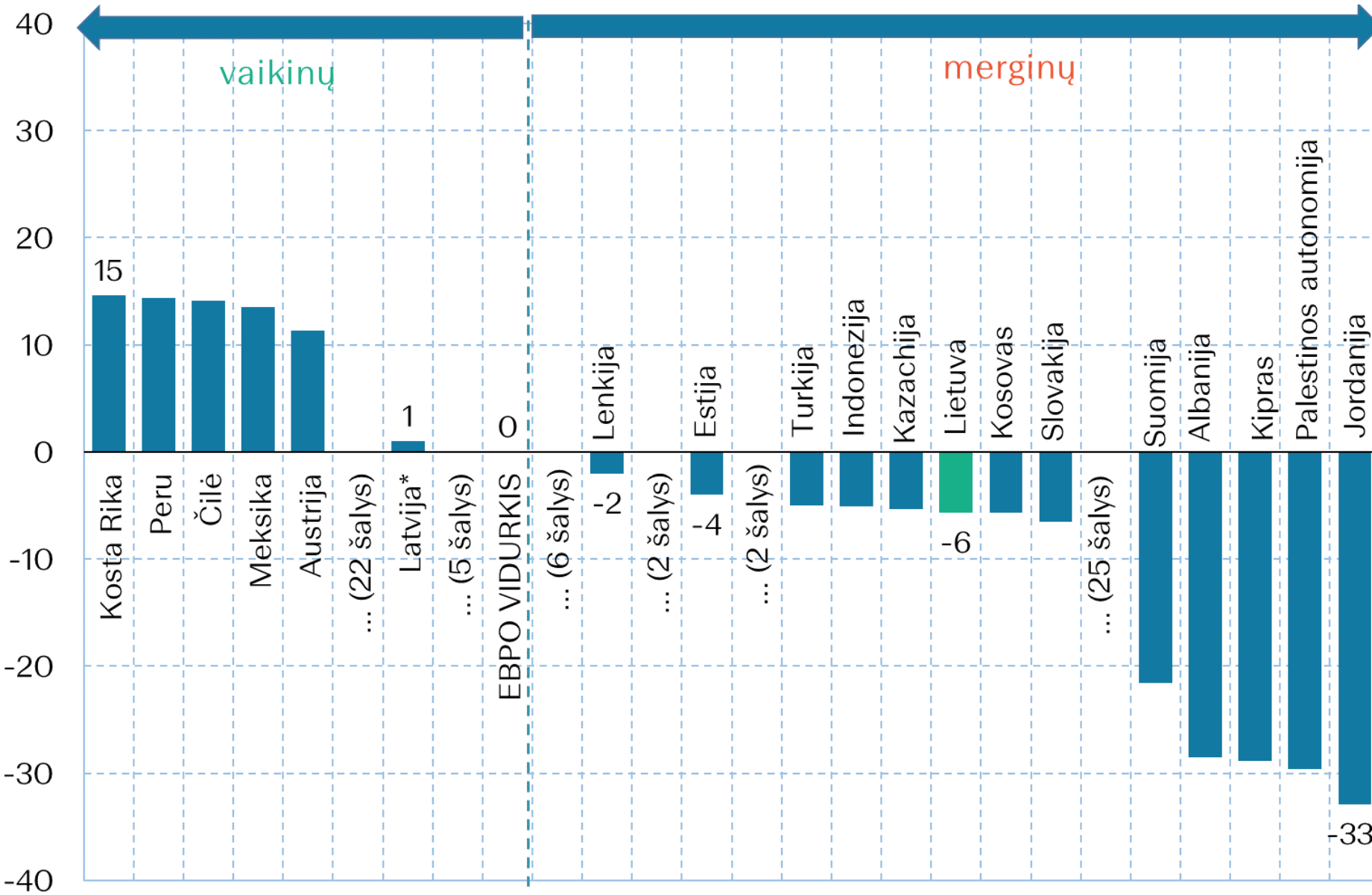
79 šalių merginos statistiškai reikšmingai lenkia vaikus. Čilėje ir Kosta Rikoje merginų rezultatai reikšmingai nesiskiria nuo vaikų.

LIETUVOJE užfiksuotas statistiškai reikšmingas **31** taško skirtumas merginų naudai.

Gamtamokslinio raštingumo skirtumai pagal lytį

Aukštesni gebėjimai

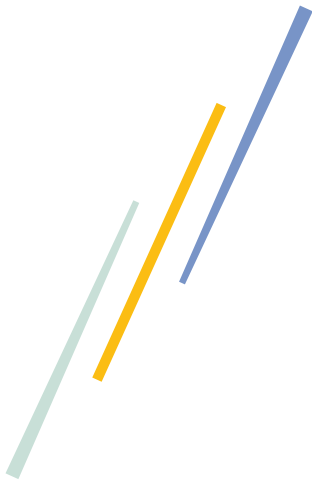
ŠMSM

15 šalių vaikinai statistiškai reikšmingai lenkia merginas.

33 šalyse merginos statistiškai reikšmingai lenkia vaikus.

LIETUVOJE užfiksuotas statistiškai reikšmingas 6 taškų skirtumas merginų naudai.

**Pasiekimai pagal
vietovę, mokyklos tipą ir kalbą**

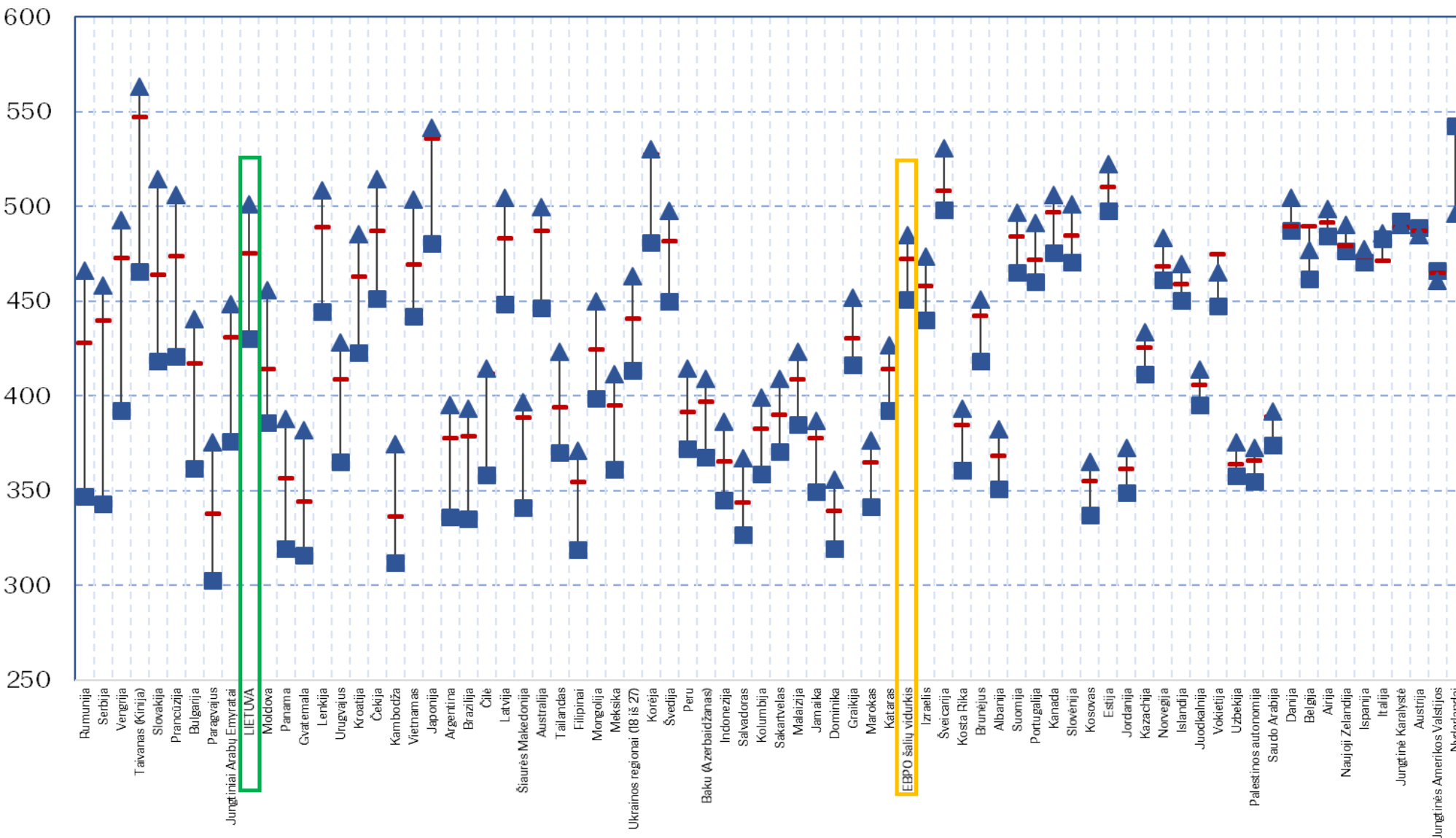
Matematinis raštingumas pagal vietovę

ŠMSM

Matematinio raštingumo rezultatų atotrūkis pagal vietovės tipą
LIETUVOJE yra 71 taškas.

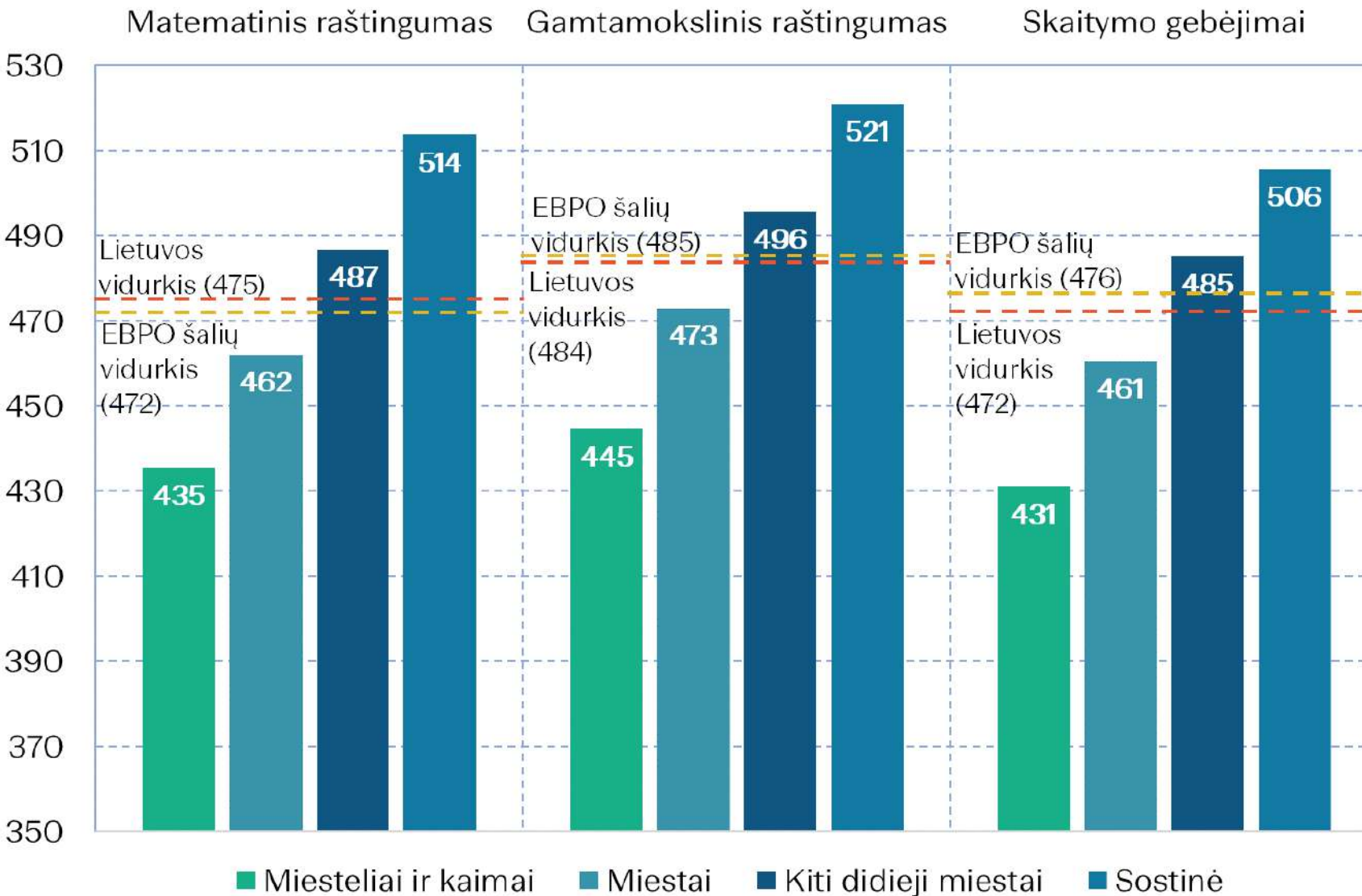
Mažiausias atotrūkis Italijoje (3 taškai), Ispanijoje (7), Naujojoje Zelandijoje (14).
Didžiausias atotrūkis Rumunijoje (119 taškų), Serbijoje (116).

Estijoje – 25 taškai
Latvijoje – 56 taškai
Lenkijoje – 64 taškai

LIETUVOS matematinis ir gamtamokslinis raštingumas, skaitymo gebėjimai pagal vietovę

ŠMSM

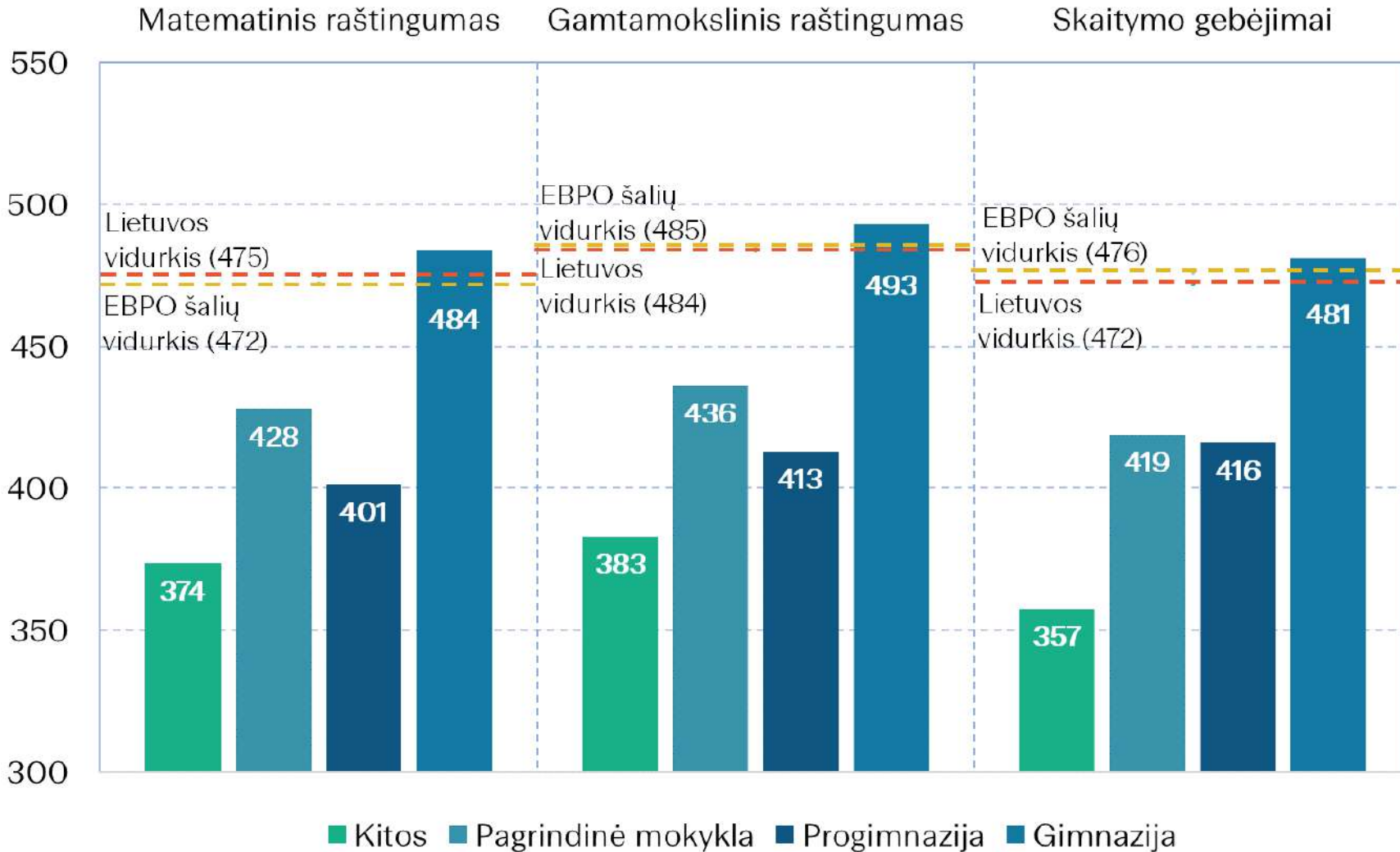

Palyginti pagal vietovę, **aukščiausių** matematinio, gamtamokslinio raštingumo ir skaitymo gebėjimų **vidutinių** rezultatų pasiekė sostinės ir kitų didžiųjų miestų mokyklų mokiniai.

Žemiausių rezultatų pasiekė miestelių ir kaimų mokyklų mokiniai.

LIETUVOS matematinis ir gamtamokslinis raštingumas, skaitymo gebėjimai pagal mokyklos tipą

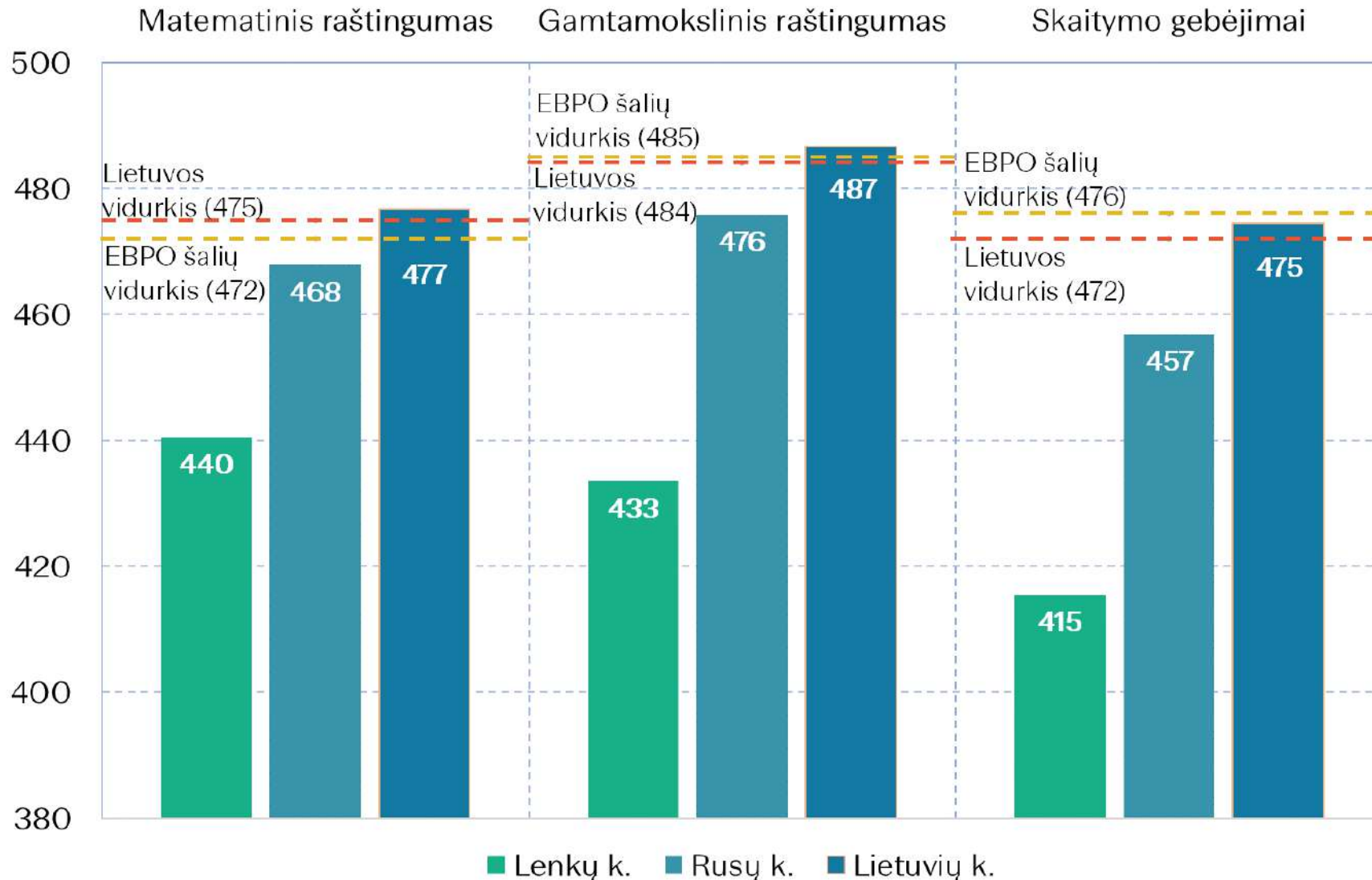
ŠMSM

Palyginti pagal mokyklos tipą, **aukščiausių** matematinio, gamtamokslio raštingumo ir skaitymo gebėjimų **vidutinių rezultatų** pasiekė **gimnazijų** mokiniai.

Žemiausių rezultatų pasiekė kitų mokyklų (profesinių ir jaunimo mokyklų) mokiniai.

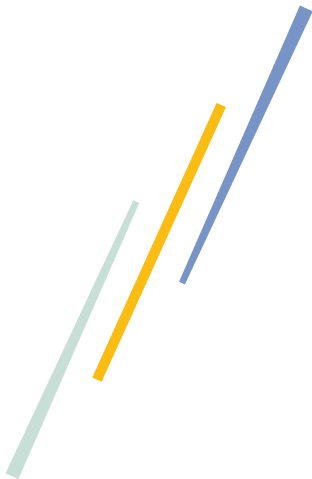
LIETUVOS matematinis ir gamtamokslinis raštingumas, skaitymo gebėjimai pagal mokomąją kalbą ŠMSM

Lietuvių, lenkų ir rusų kalbomis testą atlikusių mokinių **matematinio raštingumo** vidutiniai rezultatai **atitinka 2-ą EBPO skalės pasiekimų lygmenį.**

Lietuvių kalba testą atlikusių mokinių **gamtamokslio raštingumo** vidutiniai rezultatai **atitinka 3-ią, o lenkų k. ir rusų k. – 2-ą EBPO skalės pasiekimų lygmenį.**

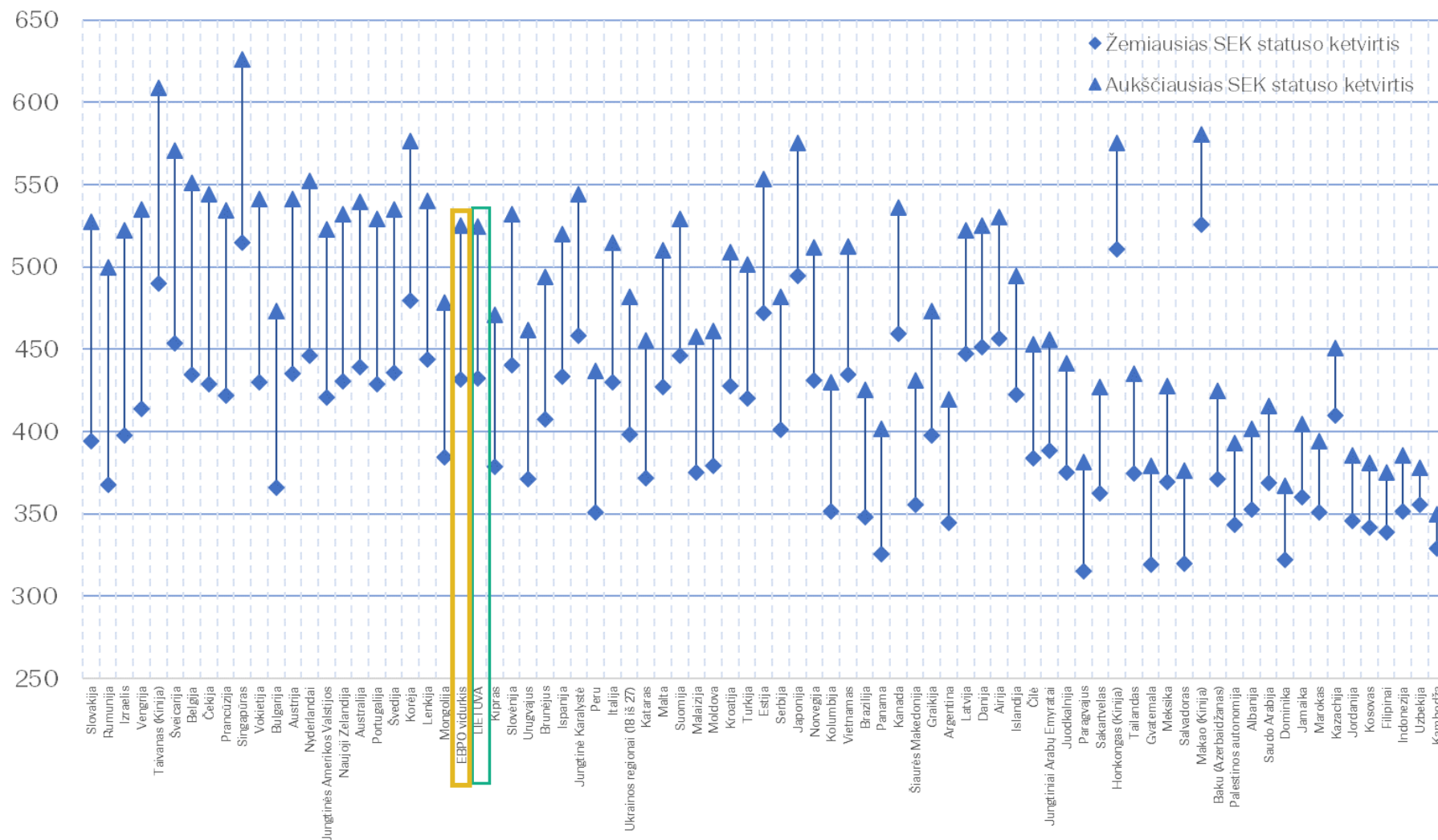
Lietuvių, lenkų ir rusų kalbomis testą atlikusių mokinių **skaitymo gebėjimų** vidutiniai rezultatai **atitinka 2-ą EBPO skalės pasiekimų lygmenį.**

**Pasiekimai pagal
SEK**

Matematinio raštingumo rezultatų ir SEK statuso ryšys

ŠMSM

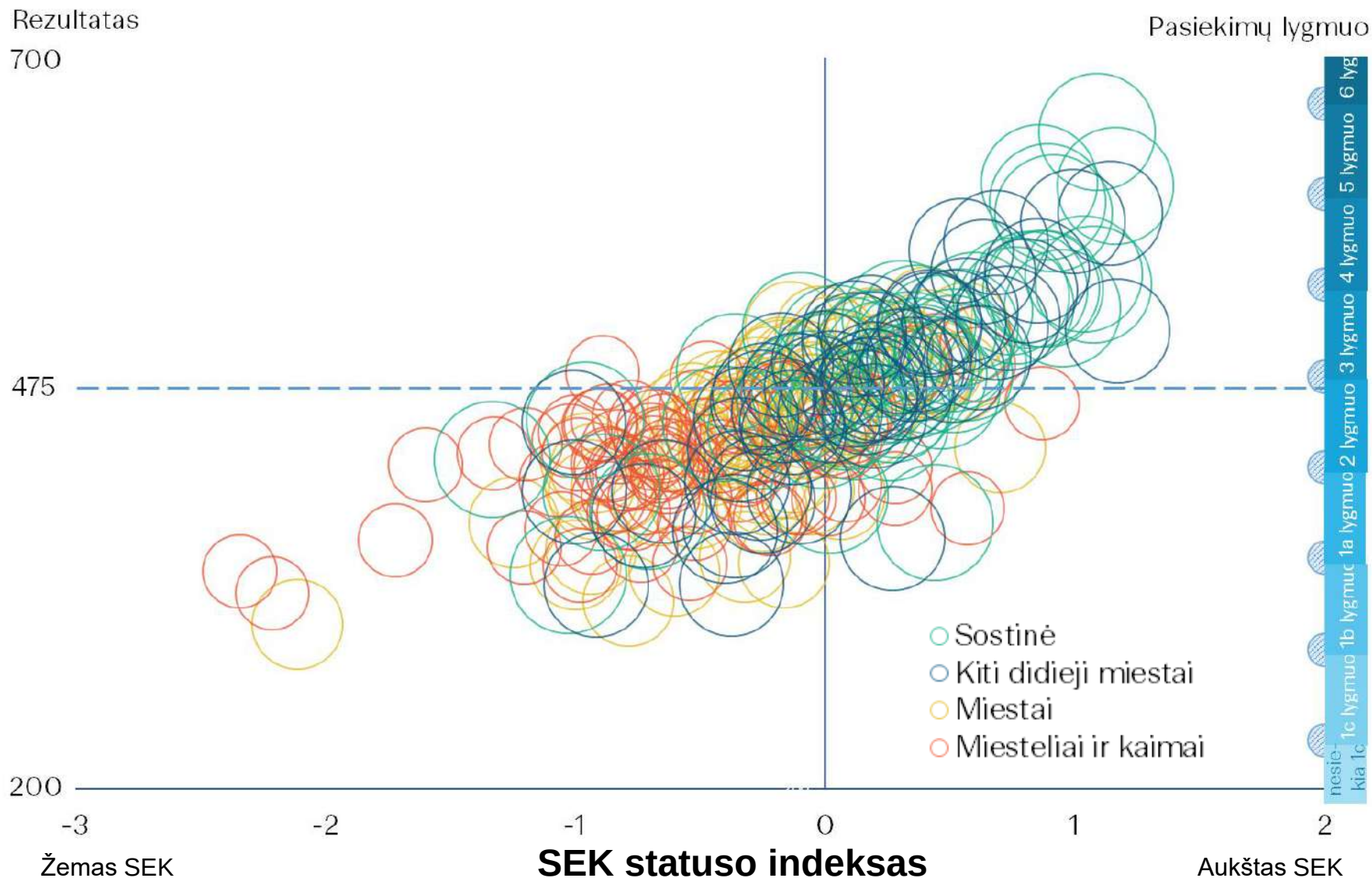
Visose šalyse aukštesnio SEK statuso mokiniai pasiekia aukštesnių rezultatų.

EBPO šalyse skirtumas tarp žemiausiam ir aukščiausiam ketvirčiui (pagal SEK statusą) priklausančių mokinių rezultatų yra 93 taškai.

LIETUVOJE šis skirtumas – 92 taškai (išaugo 2 taškais).

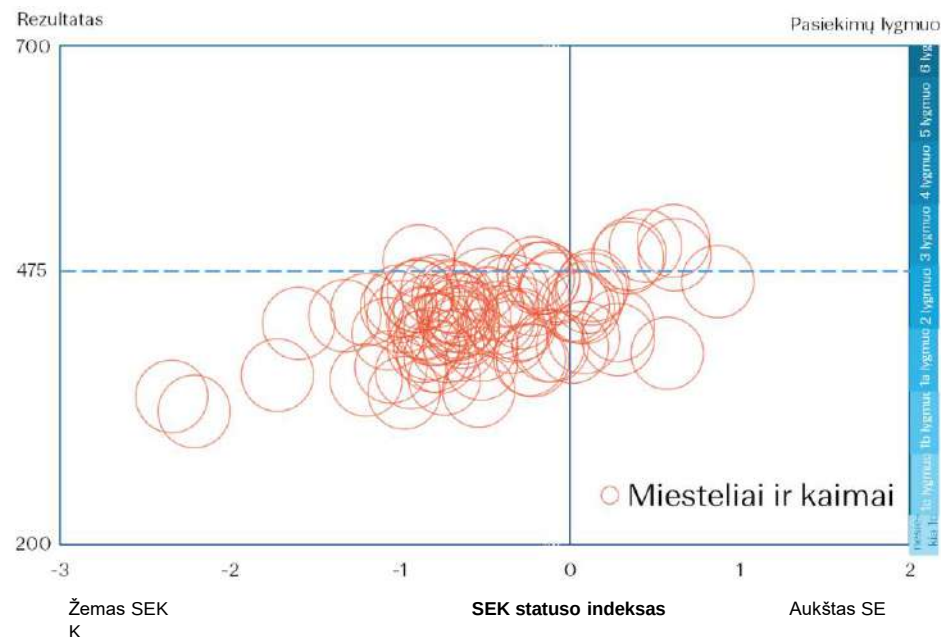
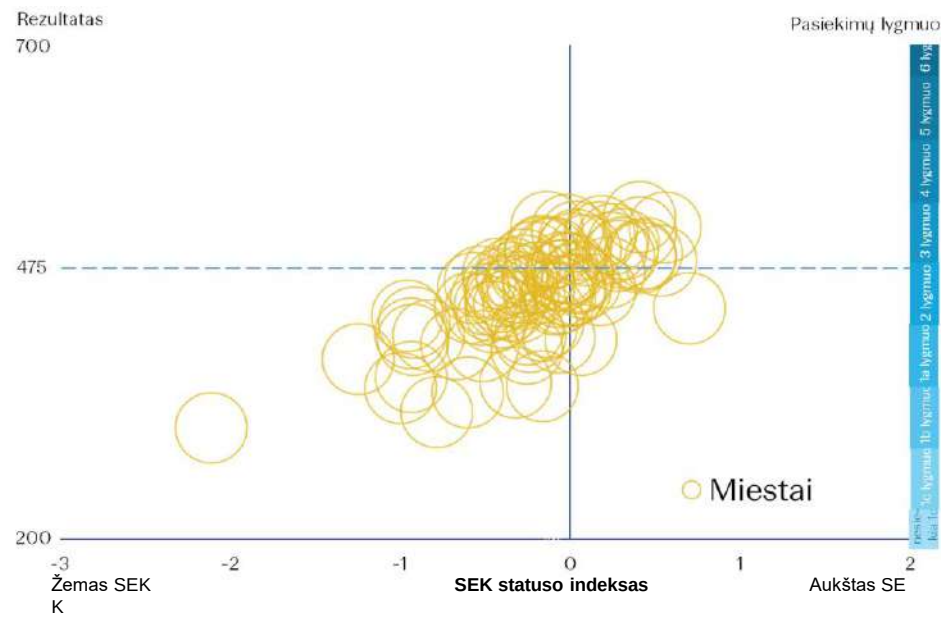
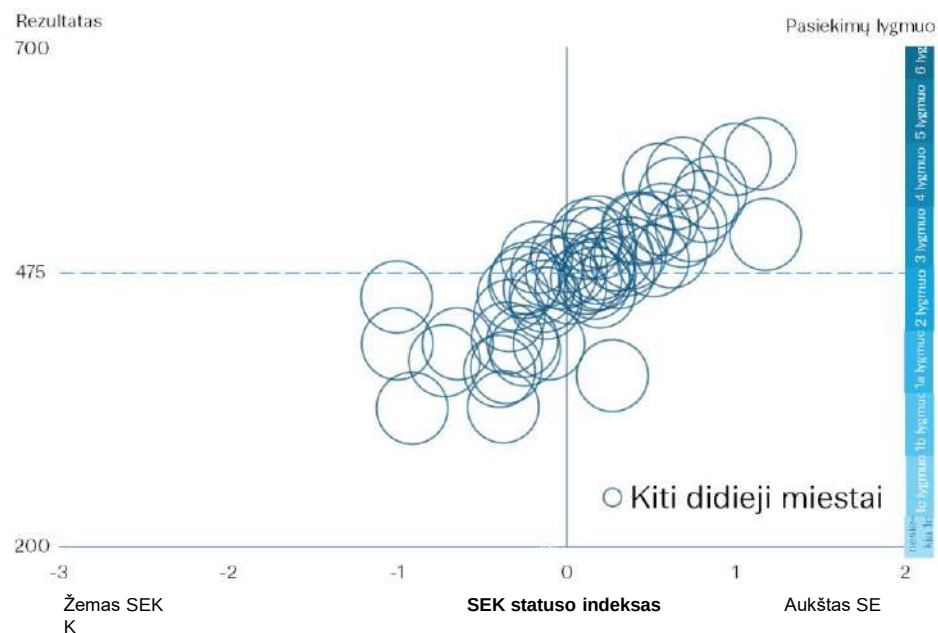
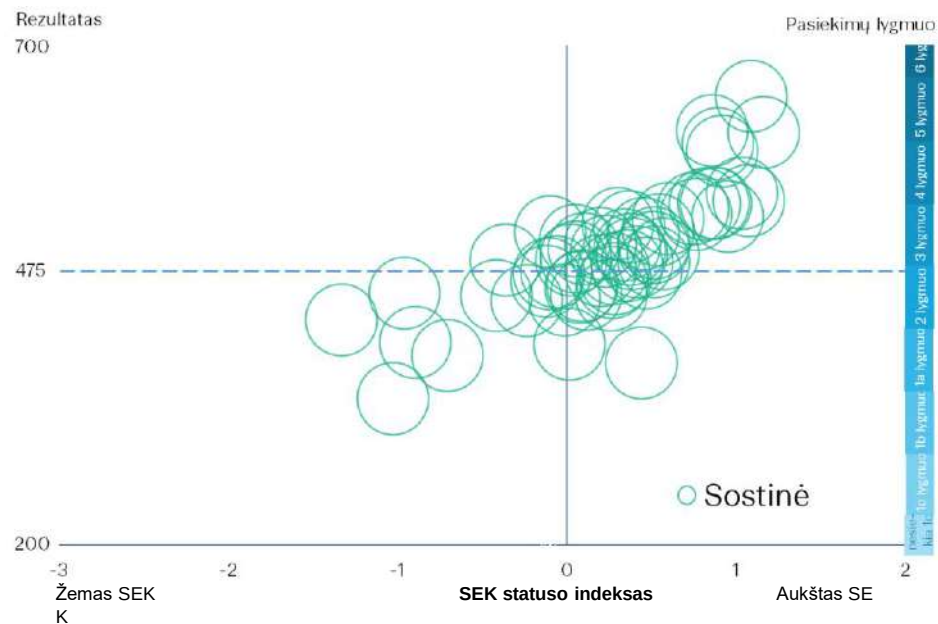
LIETUVOS mokinių matematinio raštingumo rezultatų ir SEK statuso ryšys

ŠMSM

Mokykla kaime ≠ žemas rezultatas, o mokykla sostinėje ar mieste ≠ aukštas rezultatas.

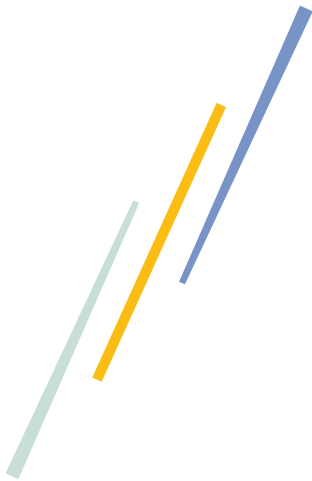
LIETUVOJE miestuose mokosi aukštesnio SEK statuso mokiniai. **Kaimo** mokyklose mokinių SEK statusas yra žemesnis.

ŠMSM

Mokykla kaime ≠ žemas rezultatas, o mokykla sostinėje ar mieste ≠ aukštas rezultatas.

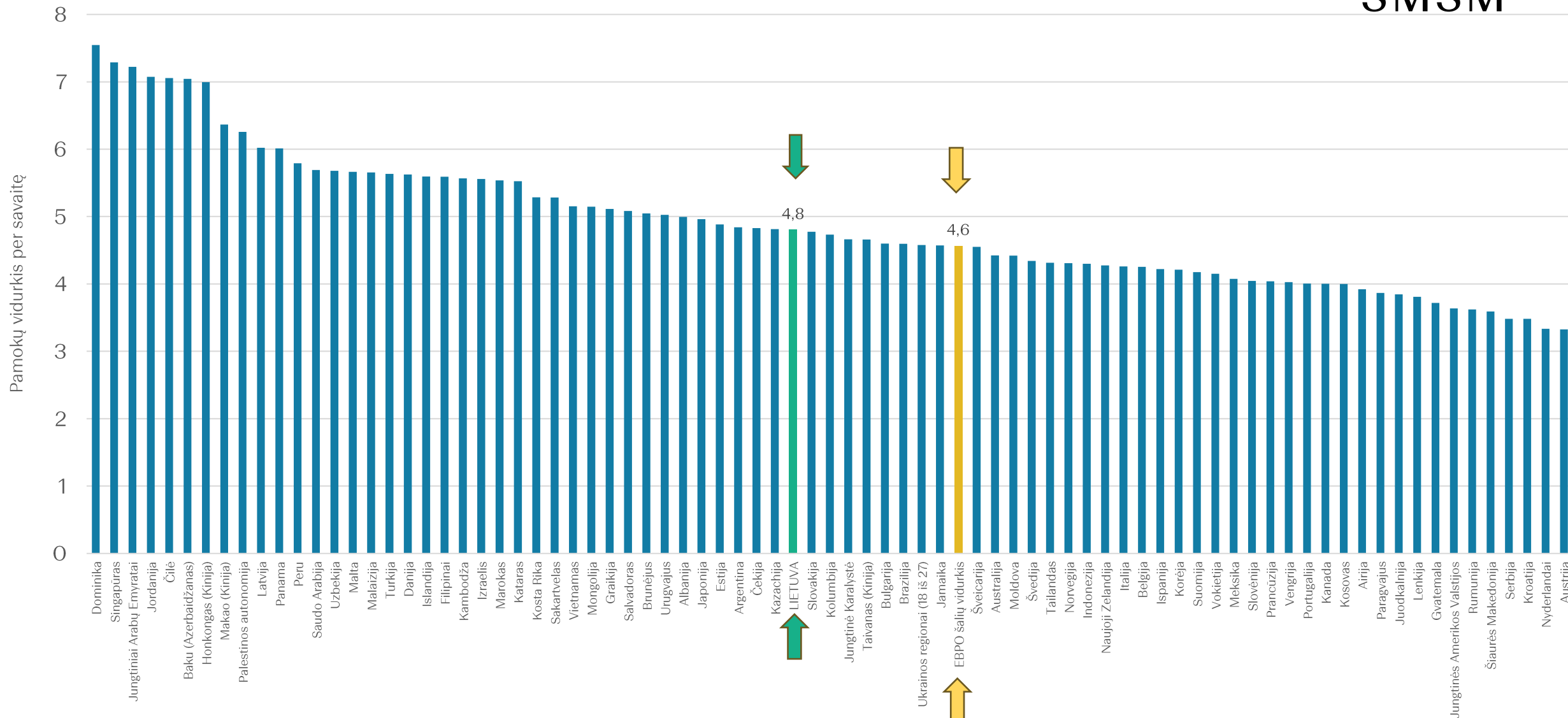
LIETUVOJE miestuose mokosi aukštesnio SEK statuso mokiniai. Kaimo mokyklose mokinių SEK statusas yra žemesnis.

**Pasiekimai pagal
ugdymosi laiką**

Matematikos pamokoms skirtas laikas

ŠMSM

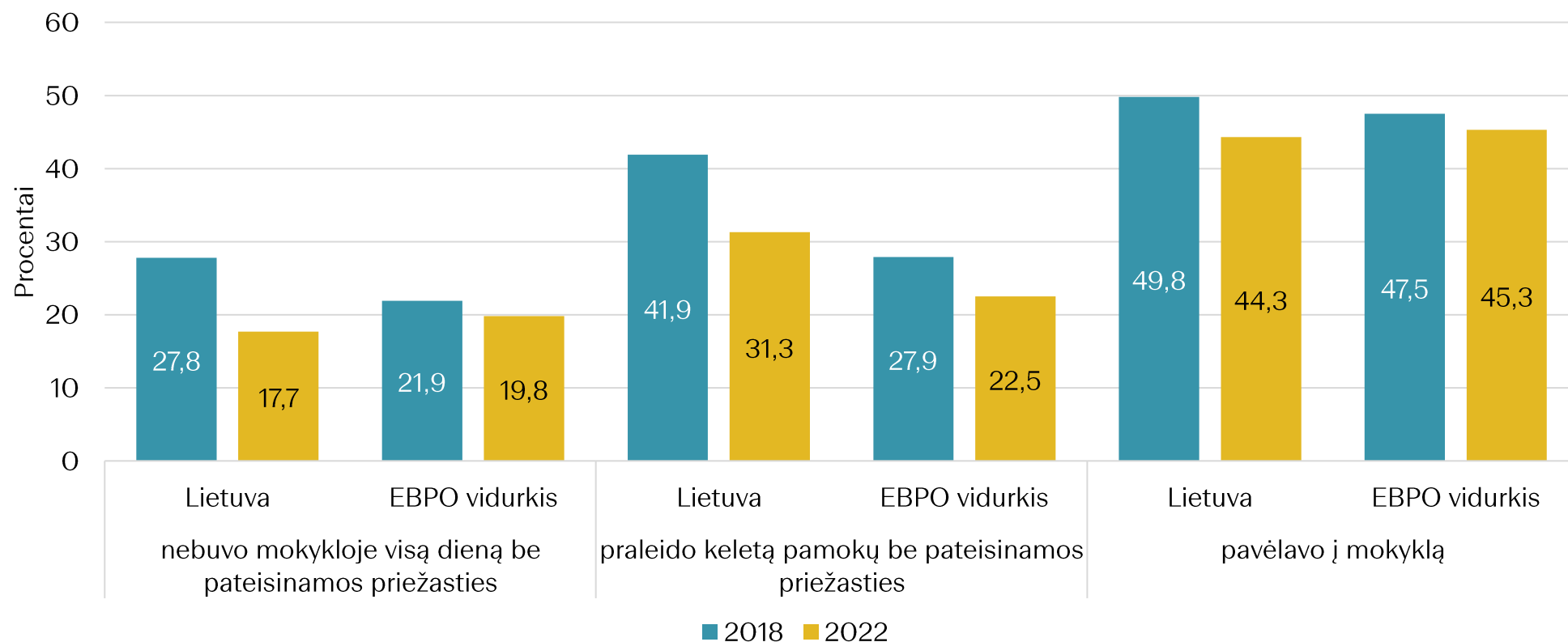

LIETUVOJE matematikos pamokoms skiriama vidutiniškai daugiau laiko už EBPO šalių vidurkį. Tiek pat pamokų kiek **LIETUVOJE** skiria Argentina, Čekija, Kazachija, Slovakija.

Mokyklos lankymas

ŠMSM

Procentinė mokinių dalis (proc.), nurodžiusių, mažiausiai kartą per dvi savaites iki PISA testavimo:

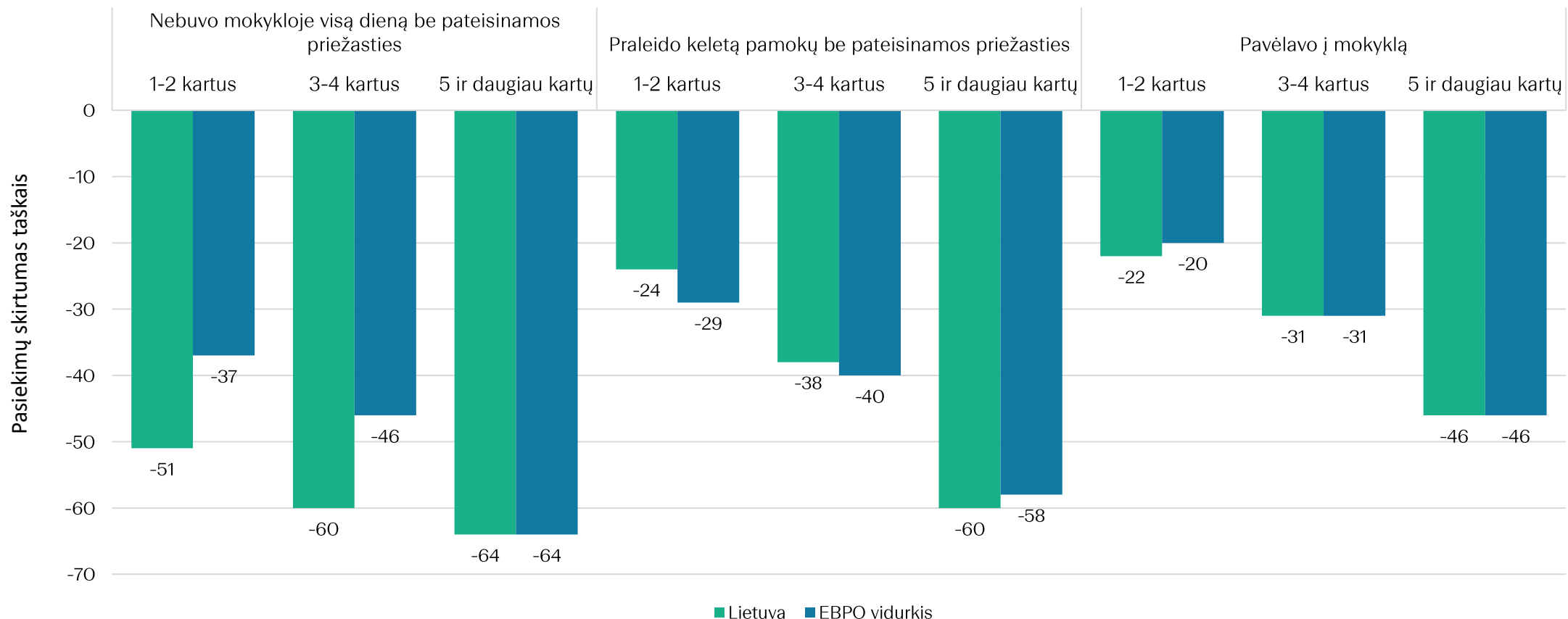

Sumažėjo vaikų dalis nebuvusių mokykloje visą dieną, praleidusių pamokas ar vėlavusių į mokyklą.

Matematikos pasiekimų ryšys su mokyklos lankymu (nelankymu)

ŠMSM

Matematikos pasiekimų skirtumai: (palyginus su atsakiusiais „niekada“), mokinių, nurodžiusių, kad per dvi savaites iki tyrimo:

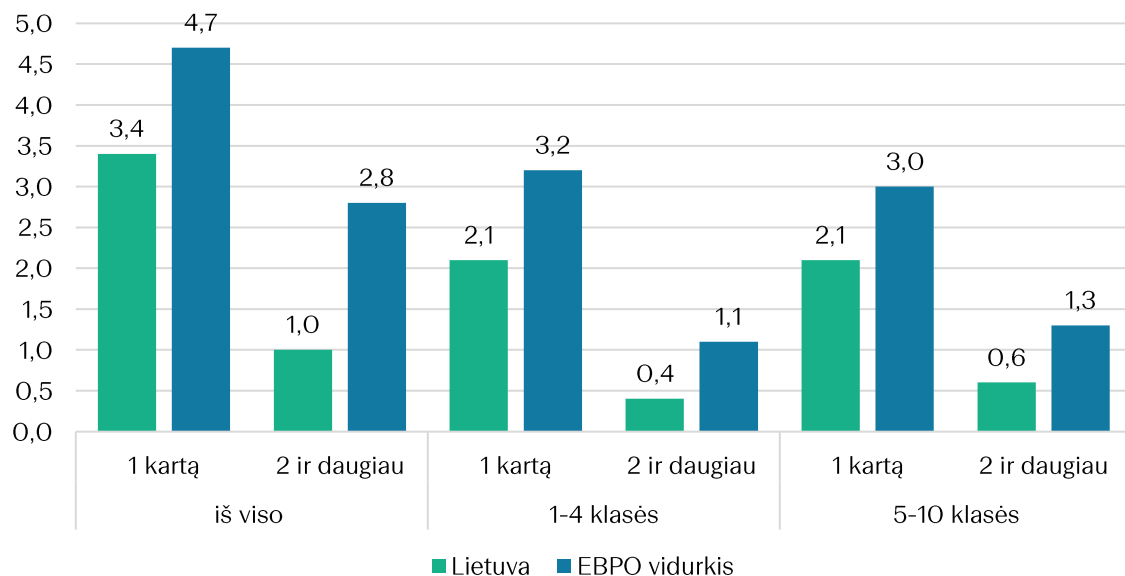

Kuo dažniau mokinys neateina į mokyklą visą dieną, praleidžia pamokas ar vėluoja, tuo žemesni matematinio raštingumo rezultatai.

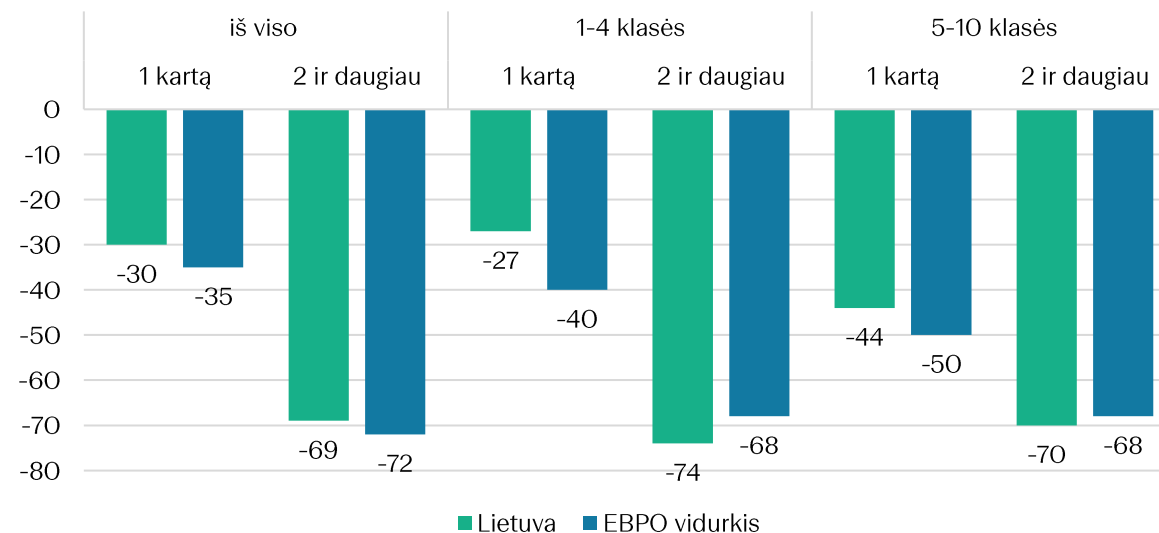
Mokyklos lankomumas ir pasiekimai

ŠMSM

Mokinių dalis, nelankiusių mokyklos ilgiau nei 3,5 mėn., proc.

Matematikos pasiekimų skirtumai nelankiusių mokyklos ilgiau nei 3,5 mėn. PALYGINUS SU NIEKADA nepraleidusiais

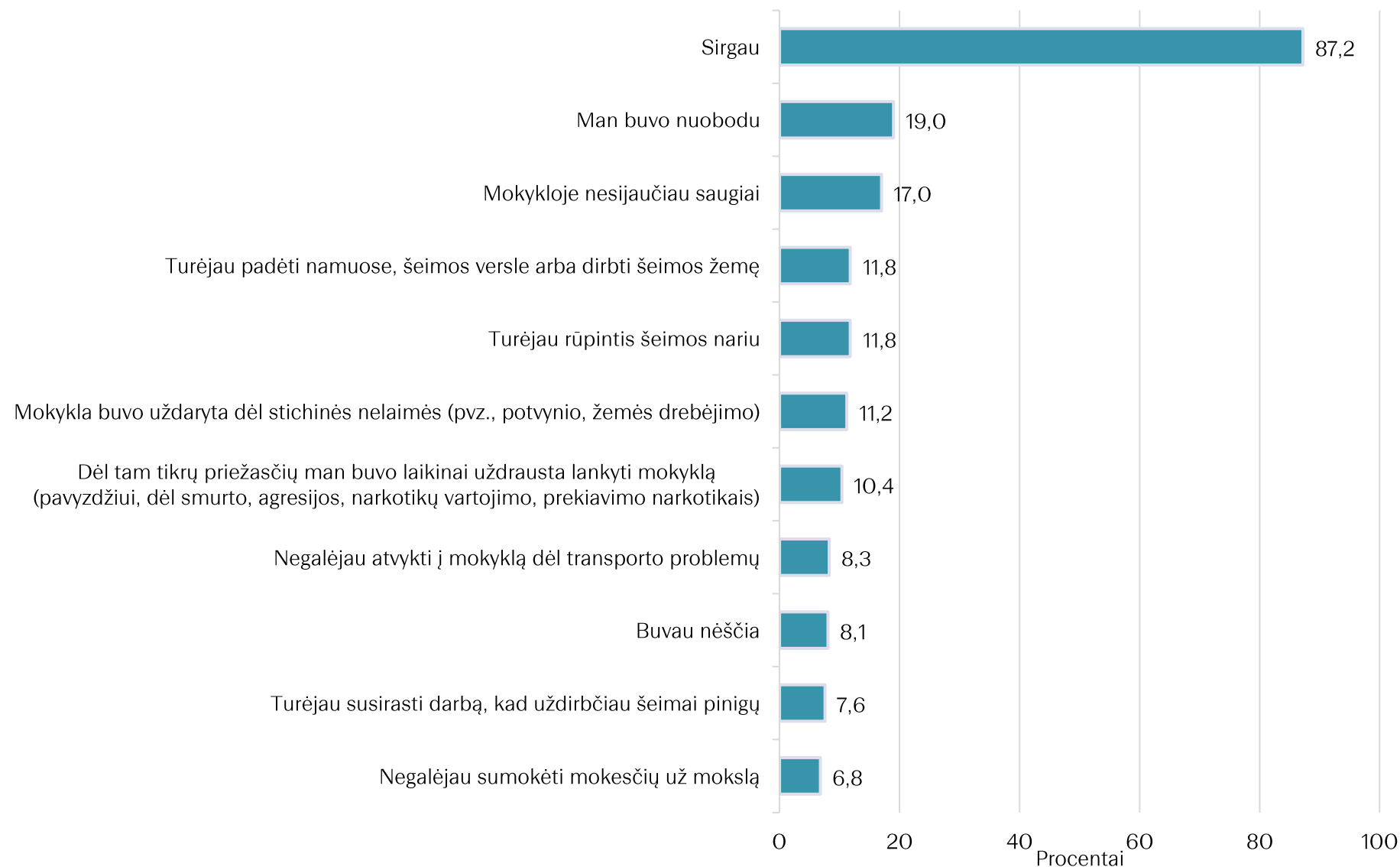
LIETUVOJE 4,4 proc. mokinių nelankė mokyklos **daugiau nei 3,5 mėnesio** iš eilės bet kurioje ugdymo pakopoje, EBPO šalyse – 7,5 proc.

Vieną kartą bet kurioje iš ugdymo pakopų tai patyrusių mokinių rezultatai buvo žemesni 30, **du ir daugiau** – 69 taškais (EBPO atitinkamai – 35 ir 72).

Ilgalaikis mokyklos nelankymas Lietuvoje

ŠMSM

Mokyklos nelankymo ilgiau nei 3,5 mėn. priežastys:

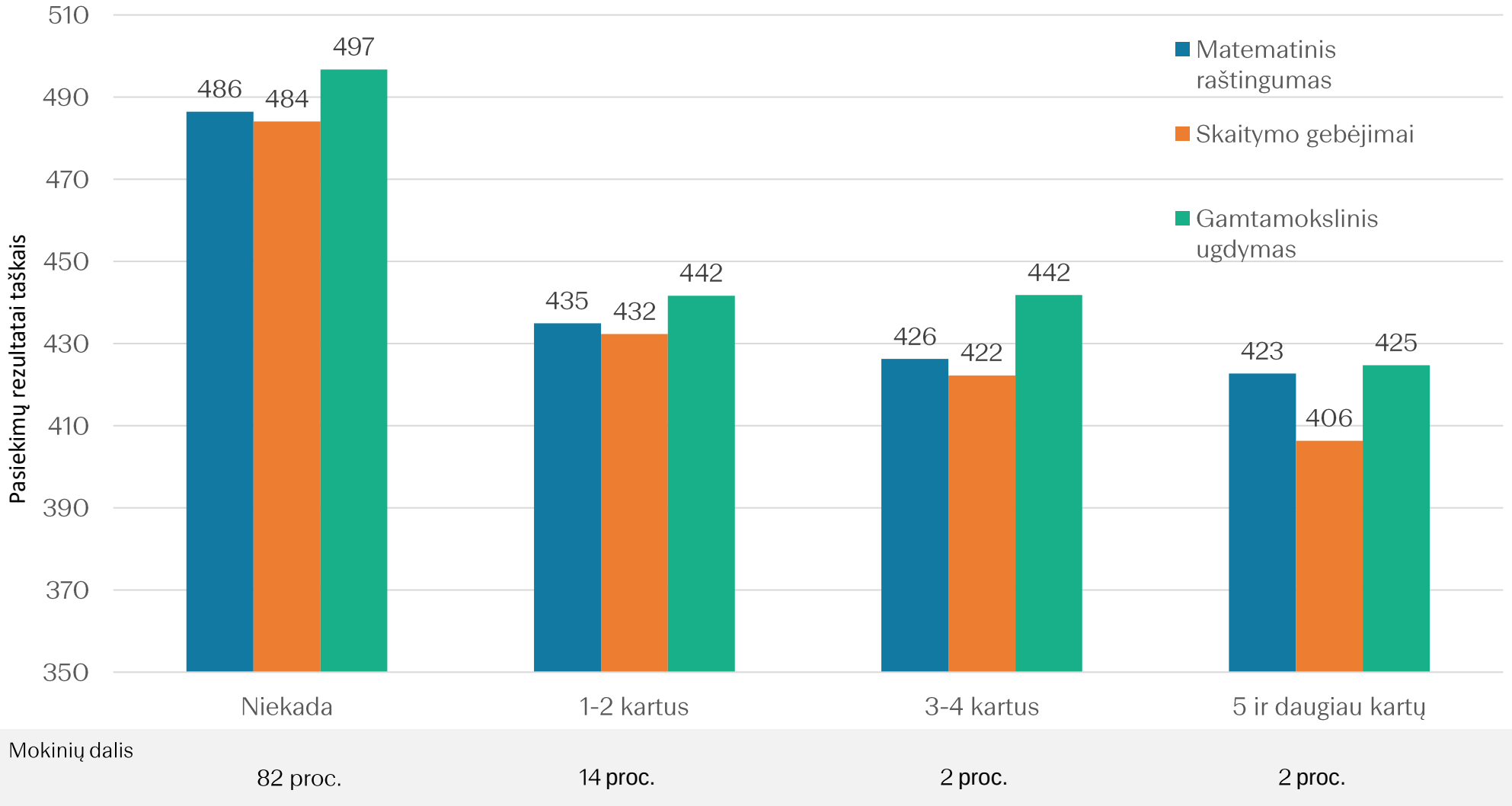

3,5 mėn. nelankiusiųjų buvo tik **4,4 proc.** mokinių.

Dažniausiai **LIETUVOJE** minima priežastis, kodėl mokiniai nelankė mokyklos daugiau nei 3,5 mėn. – liga (**87,2 proc.**, EBPO – 70,5 proc.).

LIETUVOS rezultatai ir pamokų praleidinėjimas be pateisinamos priežasties (visa diena) dvi savaites iki tyrimo

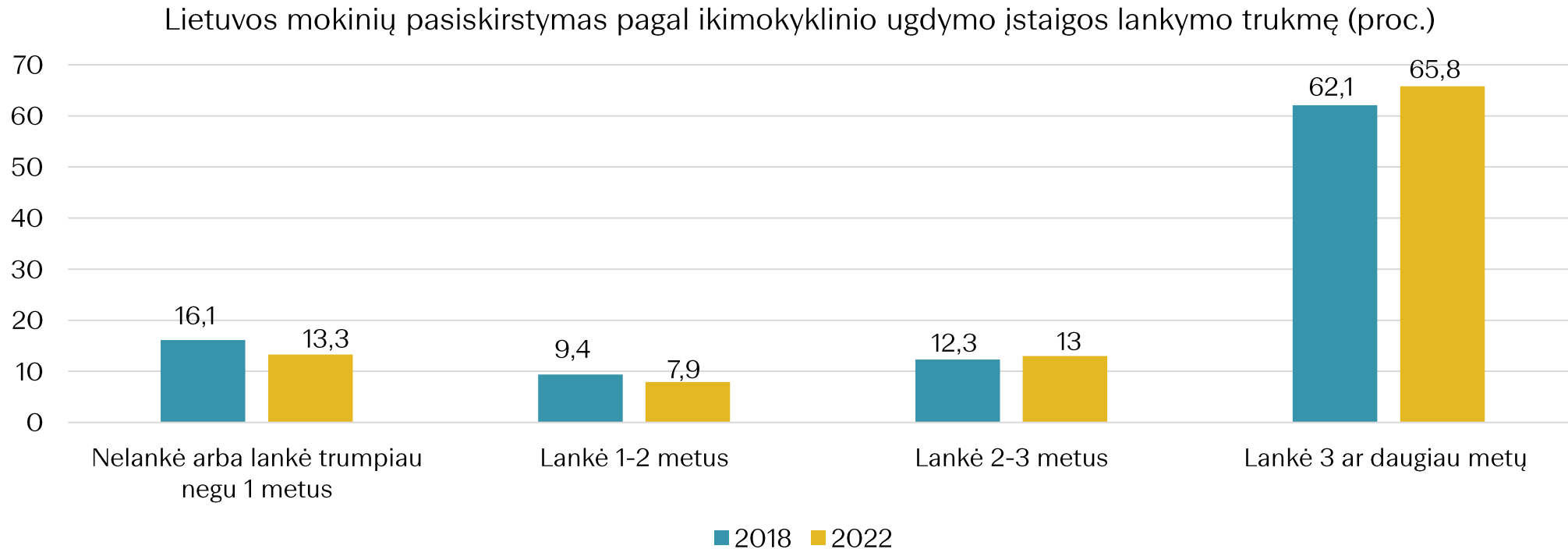
ŠMSM

LIETUVOJE mokinių, kurie praleido visą dieną penkis ir daugiau kartų, matematinio raštingumo rezultatas buvo mažesnis 63, skaitymo – 78, gamtamokslinio – 72 taškais.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigos lankymas ir ryšys su mokinių pasiekimais

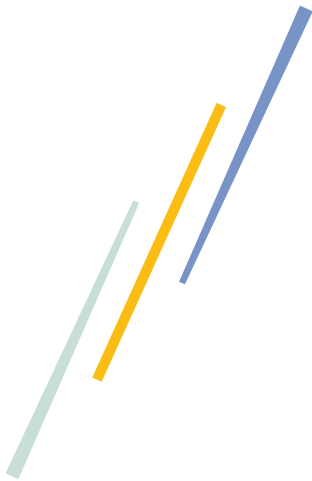
ŠMSM

Ikimokyklinio ugdymo įstaigą 3 metus ar daugiau lankė 65,8 proc. penkiolikmečių, palyginti su 2018 m. ši dalis išaugo.

Sumažėjo nelankusių ikimokyklinio ugdymo įstaigos arba lankusių ją trumpiau negu vienus metus, dalis.

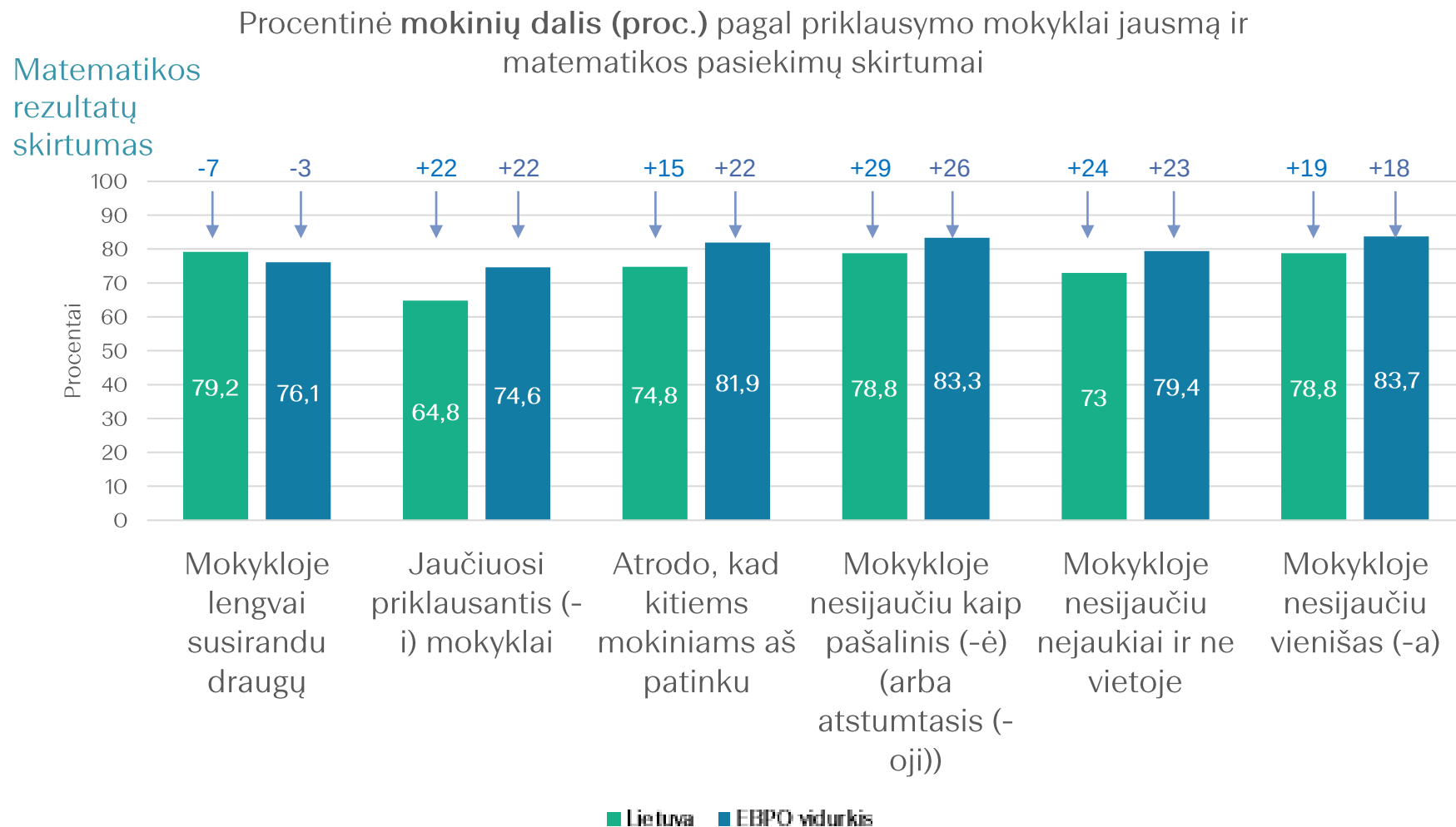
Mokinių, ikimokyklinio ugdymo įstaigą lankusių 3 ir daugiau metų, matematikos rezultatai 25 taškais aukštesni nei visiškai nelankusiųjų (skirtumas statistiškai reikšmingas).

**Pasiekimai pagal
vidinius ir išorinius veiksnius**

Priklausymo mokyklai jausmas

ŠMSM

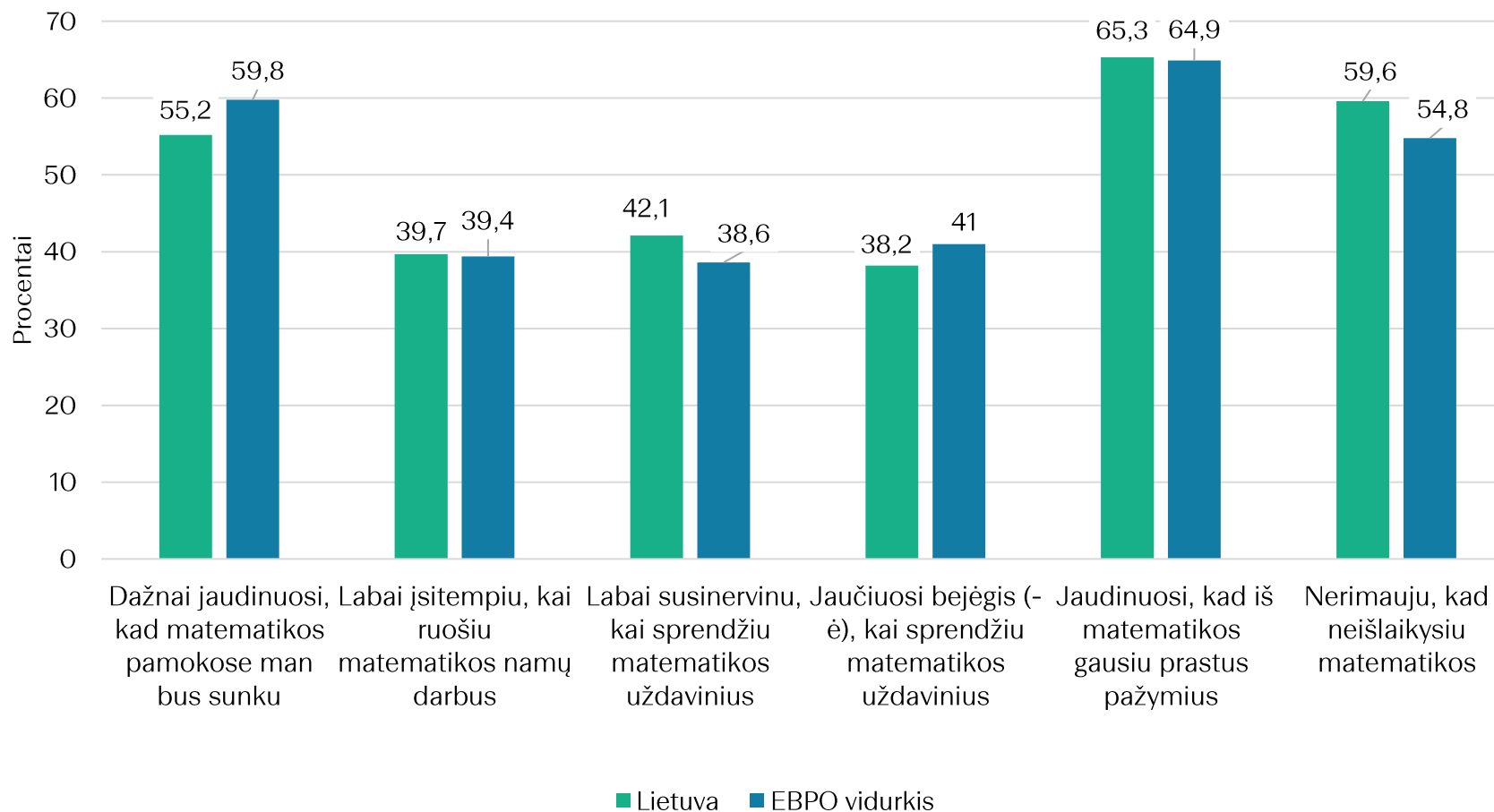
Mokiniai, besijaučiantys mokykloje gerai, **demonstruoja aukštesnį** matematinį raštingumą (išskyrus lengvai susirandančius draugų).

Lietuvos mokinių priklausymo mokyklai jausmas indeksas padidėjo.

Nerimas dėl matematikos ir mąstysenos pobūdis

ŠMSM

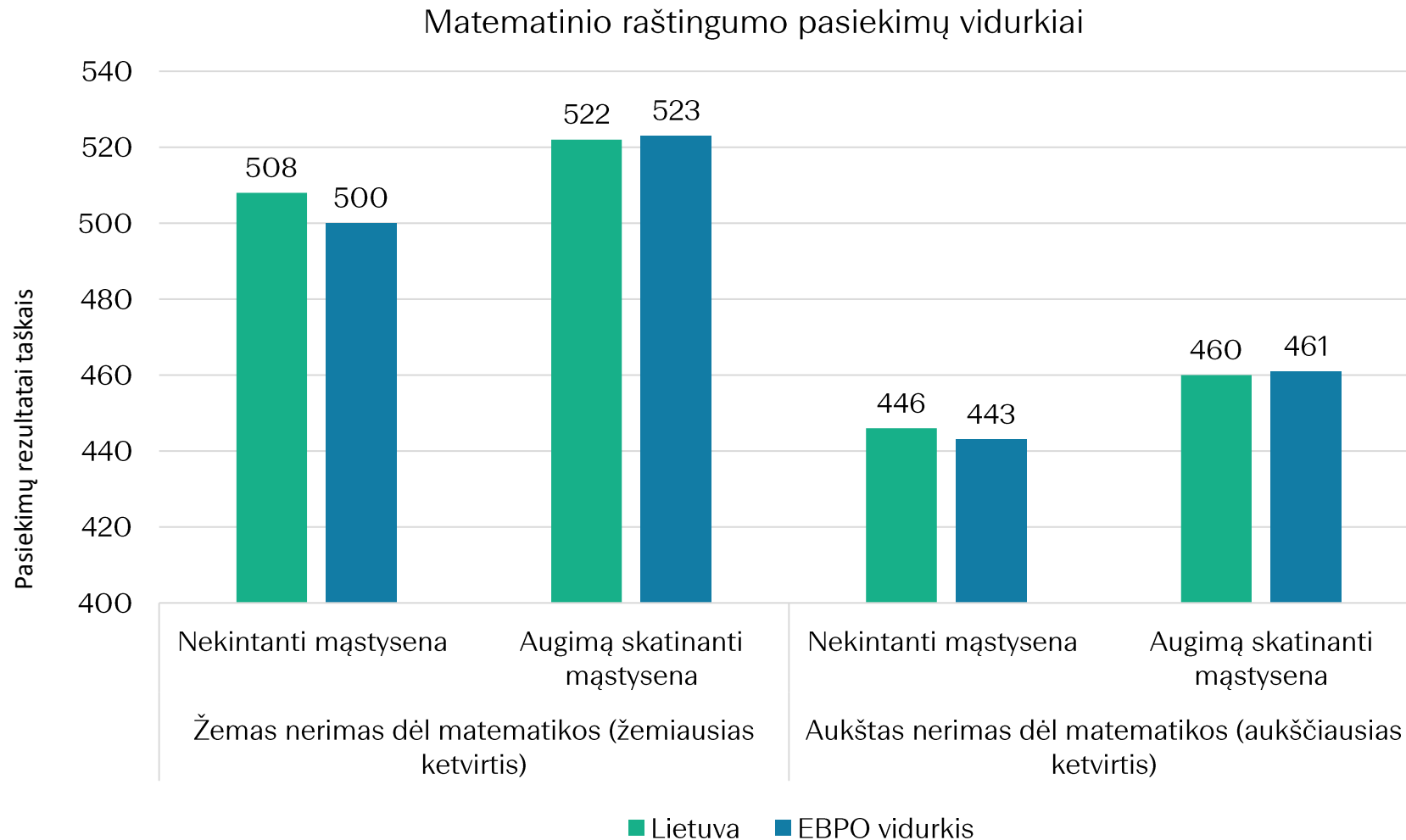
Mokinių, patiriančių nerimą dėl matematikos, dalis, proc.

Labiausiai **LIETUVOS** mokiniai jaudinasi, kad gaus prastus matematikos pažymius – 65,3 proc. Kad neišlaikys matematikos egzamino jaudinasi 59,6 proc. mokinių.

Nerimas dėl matematikos ir mąstysenos pobūdis

ŠMSM

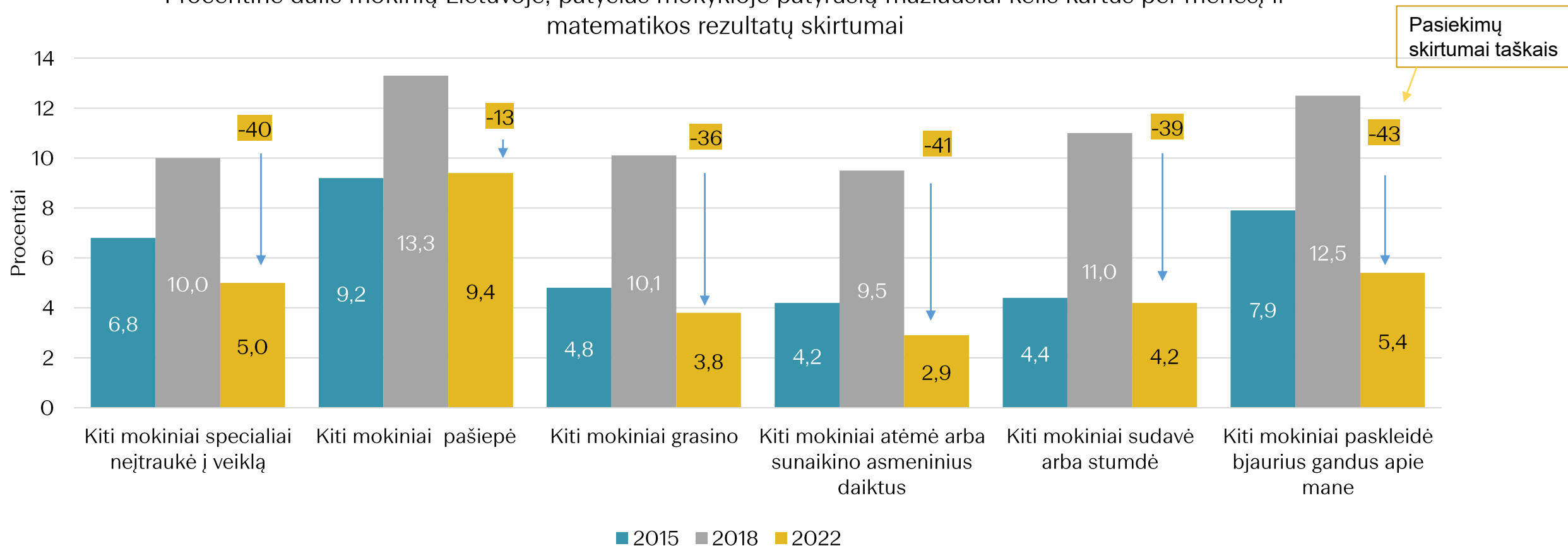
Matematikos rezultatai priklauso nuo mokinio mąstysenos būdo.

Aukščiausių rezultatų pasiekia mažai nerimo patiriantys ir augimo mąstysena pasižymintys mokiniai.

Patyčios mokyklose ir pasiekimai

ŠMSM

Procentinė dalis mokinių Lietuvoje, patyčias mokykloje patyrusių mažiausiai kelis kartus per mėnesį ir matematikos rezultatų skirtumai

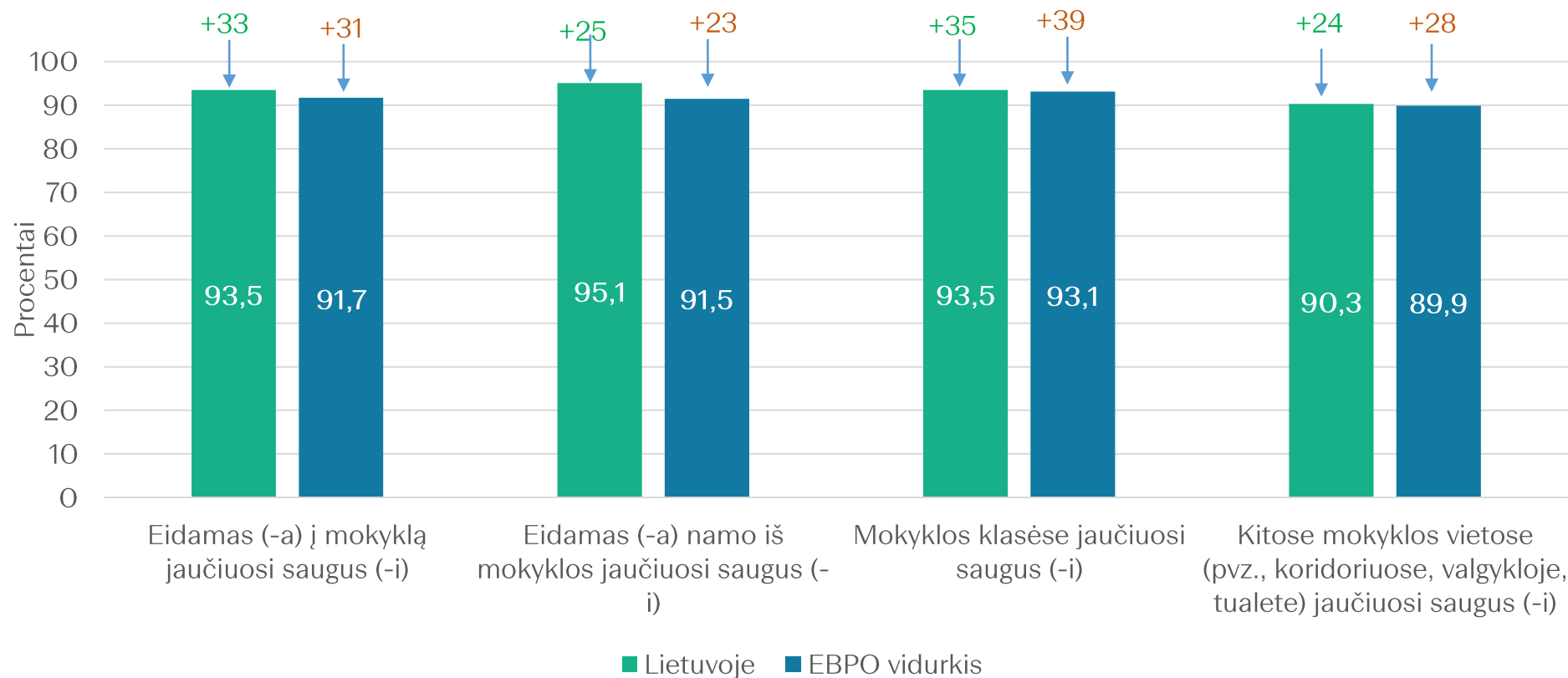

Kokią nors patyčių formą **LIETUVOJE 2022 m.** patyrė **44,2 proc.** mokinių (EBPO – 51 proc.) (keliskart per metus ir dažniau). Mokykloje patyčias patiriančių mokinių matematikos rezultatai žemesni.

Mokinių saugumas mokykloje ir pasiekimų skirtumai

ŠMSM

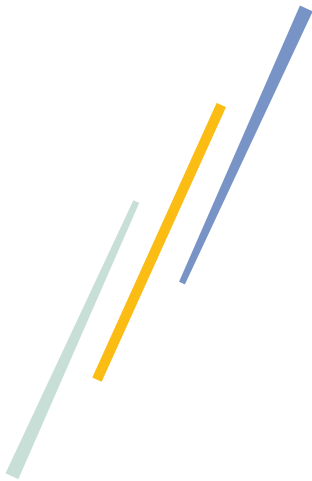
Mokinių dalis (proc.) besijaučiančių saugiai mokykloje ir jų matematikos pasiekimų skirtumai

Didesnė **LIETUVOS** mokinių dalis jaučiasi mokykloje saugiai, palyginti su EBPO vidurkiu.

Mažiausiai dalis mokinių saugiai jaučiasi tokiose mokyklos vietose kaip koridoriai, valgykla, tualetas.

LIETUVOS mokyklos, kuriose jautimosi saugiu mokykloje indeksas išauga 1 vienetu, matematikos rezultatas padidėja 12 taškų.

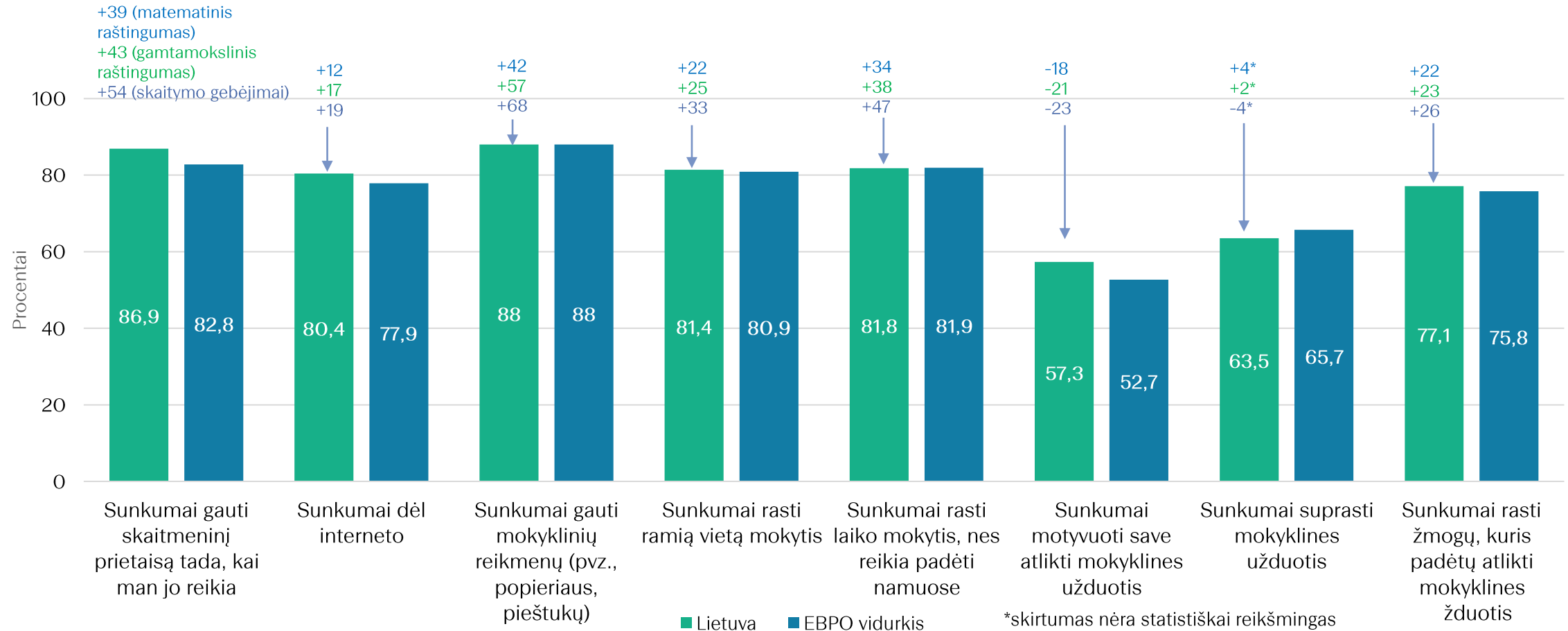

Pasiekimai nuotolinio mokymosi sąlygomis

Mokymosi sunkumai CoVID-19 laikotarpiu ir pasiekimai

Mokinių mokykloje nevykstant pamokoms dėl COVID-19, nesusidūrusiems arba susidūrusiems tik kelis kartus su sunkumais dalis (proc.) ir pasiekimų skirtumai

ŠMSM

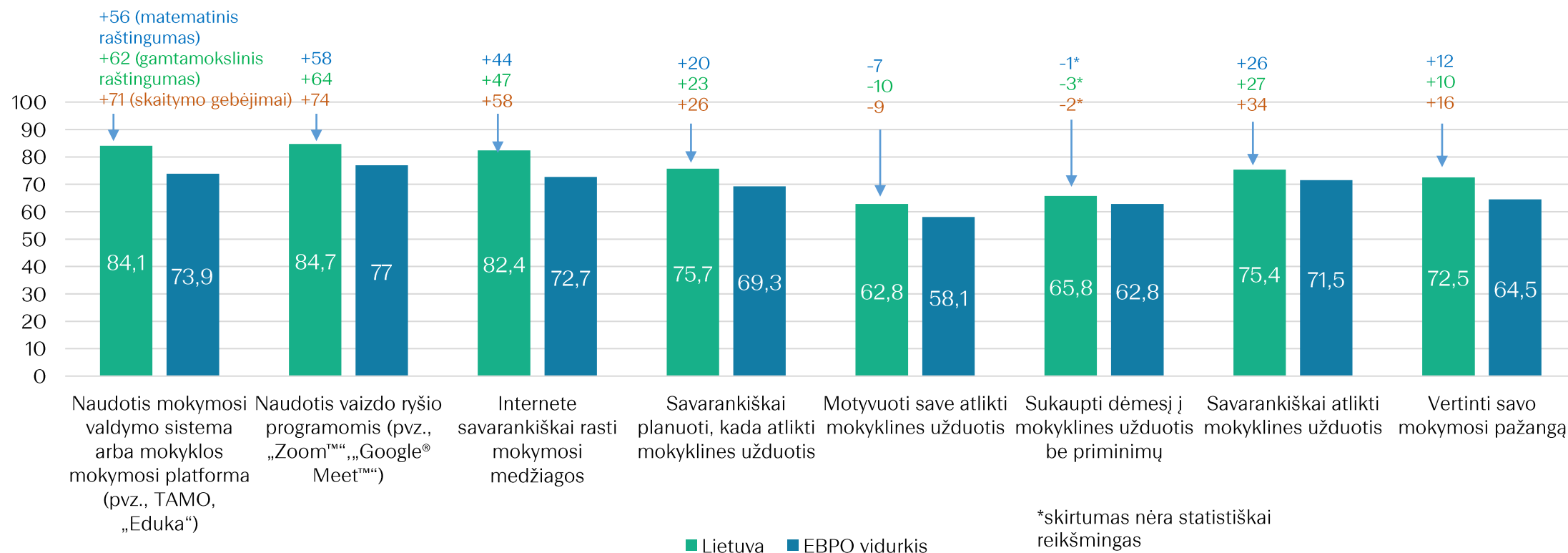
Didžiausia dalis susidūrė su savęs motyvavimu atlikti užduotis (42,7 proc.), suprasti mokyklines užduotis (36,5 proc.), mažiausia – su technologiniais sunkumais.

Mokiniai, su sunkumais dėl COVID-19 nesusidūrę ar susidūrę tik kelis kartus, demonstruoja **aukštesnius matematinio raštingumo rezultatus**.

Pasitikėjimas mokantis nuotoliniu būdu ir pasiekimų skirtumai

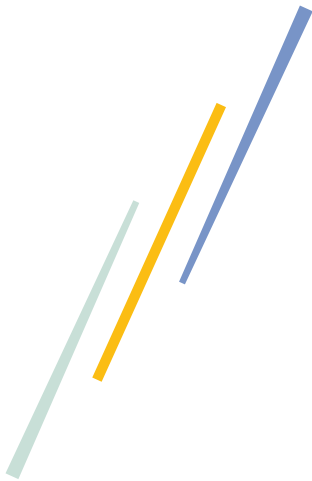
ŠMSM

Mokinių, pasitikinčių ar labai pasitikinčių savo savo gebėjimu atlikti šiuos dalykus dalis, jei ateityje pamokos mokykloje vėl nevyktų (proc.) ir pasiekimų skirtumai trijose srityse

Didesnė **LIETUVOS** mokinių dalis pasitiki savimi įvairiose srityse, palyginti su EBPO vidurkiu.

Labiausiai mokiniai pasitiki savo gebėjimais naudotis mokymosi valdymo sistema arba mokyklos mokymosi platforma, **mažiausiai** – gebėjimu save motyvuoti atlikti mokyklines užduotis ir susikaupti.

PRELIMINARIOS IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Preliminarios išvados ir rekomendacijos

ŠMSM

- **Mažinti SEK konteksto sąlygotą mokinių pasiekimų atotrūkį**, gerinant ugdymosi sąlygas per **paramos mokiniui** (pvz., mokinių konsultavimas, pagalba mokantis, papildomos pamokos, socialinė parama, vežiojimas ir kt.) sistemos plėtrą ir tobulinimą.
- Savivaldybių lygmeniu ieškoti veiksmingų būdų **mažinti pasiekimų atotrūkį tarp mokyklų**, o mokyklos lygmeniu – pačiose mokyklose, užtikrinti **lygias mokymo(si) galimybes ir prieinamumą**, didinti įtrauktį.
- Atkreipti mokyklų dėmesį į **pasiekimų lygmenis**, ugdymo procese taikyti **diferencijuotas ir individualizuotas užduotis**, ieškoti veiksmingų mokinių ugdymo strategijų.
- **Mažinti 2 lygmens nepasiekiančių mokinių dalį**, kartu skirti dėmesį ir tikslingus ugdymo būdus, siekiant **didinti aukščiausius lygmenis pasiekiančių mokinių dalį**.

Preliminarios išvados ir rekomendacijos

ŠMSM

- Ugdymo turinyje ypač daug dėmesio skirti **matematinio mąstymo gebėjimams**, daugiau dėmesio skirti bendrajam raštingumui, akcentuojant **skirtingus pasiekimų lygmenis**, aktualizuoti matematinio mąstymo gebėjimų ugdymą visuose pasiekimų lygmenyse.
- Į pedagogų rengimą ir kvalifikacijos tobulinimą sistemingai diegti inovatyvius, įtraukius ugdymo metodus ir priemones, taip pat stiprinti **ne tik dalykinį, bet dar labiau psichologinį ir metodinį pasirengimą** veiksmingai dirbti kasdienėje profesinėje veikloje (pvz., klasės dėmesio valdymas, disciplinos palaikymas, individualių poreikių atliepimas, auganti mąstysena, grįžtamasis ryšys).
- Užtikrinti tinkamą mokyklų ir klasių technologinį aprūpinimą. Atkreipti dėmesį į tikslingą ir veiksmingą skaitmeninių priemonių ir išteklių naudojimą ugdymo procese.
- Didinti ankstyvojo ugdymo prieinamumą.
- Skatinti mokyklas, mokytojus **skleisti ir dalytis gerosiomis ugdymo proceso praktikomis**.

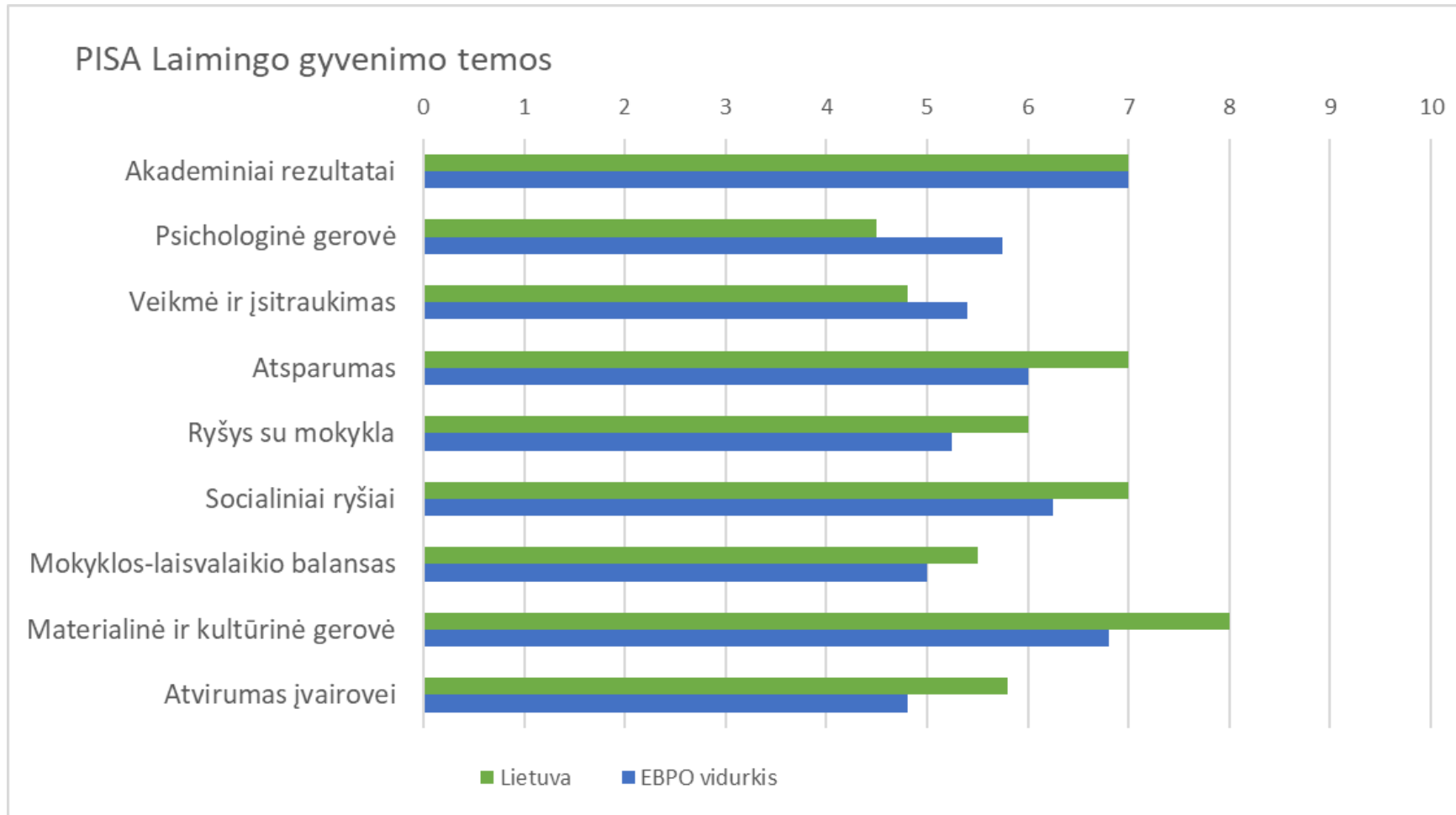
Preliminarios išvados ir rekomendacijos

ŠMSM

- Taikyti tikslingas priemones, nukreiptas mažinti vėlavimo į pamokas ir pamokų praleidimą be pateisinamos priežasties.
- Stiprinti mokinių **gerą jauseną** mokyklose, taikyti specialias priemones, skirtas patyčioms mažinti.
- Nerimą dėl matematikos mažinti ne tik mokant matematikos, tačiau ir skatinant teigiamą požiūrį į šį dalyką ir jo mokymąsi – tam svarbu tiek tikslinga parama mokantis, tiek augimo mąstysenos ugdymas.
- Didinti mokinių pasitikėjimą savo galiomis veikti, mokytis tvarkytis su baime dėl nesėkmių, auginti vidinę motyvaciją, mokytis mokinius susidoroti su sunkumais, didinti atkaklumą, atsparumą siekiant savo tikslų. Stiprinti mokinių pasitikėjimą savimi.

Laimingo gyvenimo indeksas: gyvenimas yra daugiau nei akademinė sėkmė

ŠMSM

Laimingo gyvenimo indeksas leidžia palyginti švietimo sistemų rezultatus, atsižvelgiant į įvairius mokinių gyvenimo aspektus.

PISA siekia parodyti **bendrą mokinių gerovę**, apimančią ne tik akademinis pasiekimus, bet ir platesnius laimės ir gyvenimo kokybės aspektus.

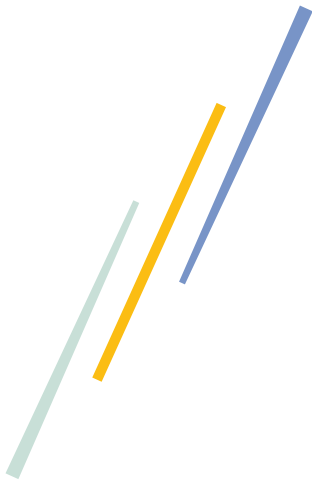
Švieslentėje yra 38 rodikliai iš 9 pagrindinių temų, gyvybiškai svarbių mokinių gerovei.

Daugiau informacijos apie EBPO PISA tyrimą ŠMSM **galite rasti:**

<https://www.oecd.org/pisa/>

<https://smsm.lrv.lt/lt/teisine-informacija-1/ti-tyrimai-ir-analizes/tarptautiniai-tyrimai-ir-apzvalgos/tarptautiniai-svietimo-tyrimai>

<https://www.nsa.smm.lt/svietimo-stebesena/tyrimai/tarptautiniai-tyrimai/ebpo-pisa/>

Dėkojame

**mokyklų koordinatoriams, mokytojams, mokyklų
vadovams, mokiniams, mokyklų personalui, kolegoms.**

EBPO PISA 2022: REZULTATAI IR TENDENCIJOS

dr. Rita Dukynaitė, EBPO PISA valdybos narė
Rasa Jakubauskė, tyrimo koordinatorė Lietuvoje
Svajūnas Prasauskas, tyrimo duomenų vadybininkas

2023-12-05